

Statytojas:	Kelmės rajono savivaldybė
Užsakovas:	Kelmės rajono savivaldybės administracija
Projekto pavadinimas:	Kelio Ty-16 „Tytuvėnų m. Kelmės g.“ rekonstravimas
Statinio naudojimo paskirtis:	Susisiekimo komunikacijos: keliai; gatvės Inžineriniai tinklai: nuotekų šalinimo tinklai
Statybos rūšis:	Rekonstravimas, nauja statyba
Statinio kategorija:	Neypatingasis statinys
Statinio projekto rengimo etapas:	Techninis darbo projektas
Dalis:	Pasirengimo statybai ir statybos darbų organizavimo
Tomas:	V
Komplekso žymuo:	SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO
Laida	0

Kval. atest. Nr.	Pareigos	Parašas	V. Pavardė
	Direktorius		K. Mickevičius
36532	Projekto vadovas		J. Veigneris
36531	Projekto dalies vadovas		J. Veigneris

Vilnius, 2023

Įm. kodas: 223973140, PVM kodas: LT100005049114, Adresas: Panerių g. 64, LT-03202, Vilnius, Tel.: +37065545655, El.paštas: info@projektavimas.net, Atsiskaitomoji sąskaita: LT 487180300042467752, AB Šiaulių banko Vilniaus filialas, Banko kodas: 71800

Eil. Nr.	Bylos (segtuvo) žymuo	Laida	Projekto dalies pavadinimas	Bylos (tomo) Nr.	Pastabos
1.	SR2023-232-Ty-16-R.TDP-BD	0	Bendroji	I	
2.	SR2023-232-Ty-16-R.TDP-S	0	Susisiekimo	II	
3.	SR2023-232-Ty-16-R.TDP-VN	0	Vandentiekio ir nuotekų šalinimo dalis	III	
4.	SR2023-232-Ty-16-R.TDP- E(GAET)	0	Elektrotechninė (Gatvės apšvietimo elektros tinklai)	IV	
5.	SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO	0	Pasirengimo statybai ir statybos darbų organizavimo	V	
6.	SR2023-232-Ty-16-R.TDP-KS	0	Statybos skaičiuojamosios kainos nustatymas	VI	

30	2024	Statybos leidimui, konkursui ir statybai.			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)			
Kval. patv. dok. Nr.				Kelio Ty-16 „Tytuvėnų m. Kelmės g.“ rekonstravimo projektas	
36532	PV	J. Veigneris		Projekto sudėties žiniaraštis	LAI DA
36531	PDV	J. Veigneris			30
LT	Užsakovas(Statytojas): Kelmės rajono savivaldybės administracija			SR2023-232-Ty-16-R.TDP-PSŽ	LAPAS LAPŲ
					1 1

BYLOS DOKUMENTŲ SUDĖTIES ŽINIARAŠTIS
TEKSTINIAI DOKUMENTAI

Dokumento žymuo	Laida	Lapų sk.	Dokumento Pavadinimas	
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-PSŽ	0	1	Projekto sudėties žiniaraštis	2
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-BSŽ	0	2	Bylos dokumentų sudėties žiniaraštis	3
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	0	40	Aiškinamasis raštas	4-43

BRĖŽINIAI

Dokumento žymuo, brėžinio Nr.	Laida	Lapų sk.	Brėžinio pavadinimas ir žymuo	
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-BR-01	0	1	Statybvietės planas M 1:500	44

0	2024	Statybos leidimui, konkursui ir statybai.		
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)		
Kval. patv. dok. Nr.			Kelio Ty-16 „Tytuvėnų m. Kelmės g.“ rekonstravimo projektas	
36475	PV	J. Veigneris		LAIDA
36476	PDV	J. Veigneris		0
LT	Užsakovas(Statytojas): Kelmės rajono savivaldybės administracija		SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-BSŽ	LAPAS 1
				LAPŲ 1

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. BENDRIEJI DUOMENYS

Statinio projekto pavadinimas – **Kelio Ty-16 „Tytuvėnų m. Kelmės g.“ rekonstravimo projektas**

Statytojas: Kelmės rajono savivaldybė.

Užsakovas: Kelmės rajono savivaldybės administracija.

OBJEKTO ADRESAS: Kelmės g., Tytuvėnai, Kelmės r..

PROJEKTO RENGĖJAS: UAB „Inžinerinis projektavimas“, Panerių g. 64, Vilnius. El. paštas info@projektavimas.net, tel. +370-639-82714.

PROJEKTO VADOVAS: J. Veigneris

- Statybos rūšis – nauja statyba, rekonstravimas
- Statinio paskirtis – inžineriniai tinklai, susisiekimo komunikacijos
- Statinio pogrupis – nuotekų tinklai; keliai, gatvės,
- Statinio kategorija – neypatingasis statinys

Projekto tikslas – Kelmės g. rekonstravimas, įrengiant ties PK 1+54 prailgintą nuovažą su danga iš asfaltbetonio mišinio AC16 PD, Kelmės g. ruožo nuo PK 0+13 iki PK 3+13 dangos įrengimas iš asfaltbetonio mišinio AC16 PD. Kelmės g. ruože kairėje pusėje projektuojamas šaligatvis iki nuovažos ties PK 0+42 bei dešinėje pusėje esančio šaligatvio atnaujinimas iki PK 2+25. Prailgintos nuovažos dešinėje pusėje numatomas 1,5 m pločio šaligatvis su trinkelėmis danga bei žaliaja zona prie važiuojamosios dalies iki Pk 0+44.

Vadovaujantis LR Statybos įstatymo 6 straipsnio 4 punktu ir statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 1 priedo reikalavimais, patvirtiname, kad projekto sprendiniai nepažeidžia valstybės, visuomenės ir trečiųjų asmenų interesų.

Inžinerinius geodezinius matavimus atliko UAB „Inžinerinis projektavimas“, atestato Nr. 1GKV-1484.

Statybos darbus numatoma atlikti esamo statinio ribose bei valstybinėje žemėje, kurioje nesuformuoti žemės sklypai.

Statybos darbus numatoma atlikti esamo statinio ribose bei valstybinėje žemėje, kurioje nesuformuoti žemės sklypai.

1.1. Pagrindinių dokumentų, kuriais vadovaujantis parengtas projektas, sąrašas

Statybos įstatymas I-1240 Data: 1996-03-19;

STR 1.01.03:2017 Statinių klasifikavimas;

STR 1.02.01:2017 Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas;

0	2024	Statybos leidimui, konkursui ir statybai.			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)			
Kval. patv. dok. Nr.	 INŽINERINIS PROJEKTAVIMAS			Kelio Ty-16 „Tytuvėnų m. Kelmės g.“ rekonstravimo projektas	
36532	PV	J. Veigneris		Laida	
36531	PDV	J. Veigneris			
LT	Užsakovas(Statytojas): Kelmės rajono savivaldybės administracija		SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS 1	LAPŲ 40

STR 1.06.01:2016 Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra;
 STR 1.03.01:2016 Statybiniai tyrimai. Statinio avarija;
 STR 1.05.01:2017 Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas;
 STR 1.04.04:2017 Statinio projektavimas, projekto ekspertizė;
 STR 2.01.01(5):2008 Esminis statinio reikalavimas. Apsauga nuo triukšmo D1-132 Data: 2008-03-12;
 STR 2.01.01(2):1999 Esminiai statinio reikalavimai. Gaisrinė sauga;
 STR 2.01.01(3):1999 Esminiai statinio reikalavimai. Higiena, sveikata, aplinkos apsauga;
 STR 2.01.01(4):2008 Esminiai statinio reikalavimai. Naudojimo sauga;
 Lietuvos Respublikos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas IX-1672 Data: 2003-07-01;
 EJT Elektros įrenginių įrengimo bendrosios taisyklės 1-22 Data: 2012-02-03;
 DT Elektros tinklų apsaugos taisyklės 1-93 Data: 2010-03-29;
 EJET Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklės 1-100 Data: 2010-03-30;
 LST EN 60204-1:2006 Mašinų sauga. Mašinų elektros įranga. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai.
 Lietuvos Respublikos darbo kodeksas XII-2603 Data: 2016-09-14;
 Techninių ir specialiųjų reikalavimų normatyviniai dokumentai 173 Data:2002-04-12;
 Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai 85/233 Data: 1998-05-05;
 Darboviečių įrengimo statybvietėje nuostatai A1-22/D1-34 Data: 2008-01-15;
 Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatai A1-331 Data: 2007-11-26;
 Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai 102 Data: 1999-12-22;
 Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatai 97/406 Data: 2001-07-24;
 Darbuotojų apsaugos nuo triukšmo keliamos rizikos nuostatai A1-103/V-265 Data: 2005-04-15;
 Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų tvarkant krovinius rankomis A1-293/V-869 Data: 2006-10-23;
 Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai 95 Data: 1999-11-24;
 Gaisrinės saugos pagrindiniai reikalavimai 1-338 Dta 2010-12-07;
 Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės 64 Data:2005-02-18;
 Buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimai 501 Data:2003-04-24;
 Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus taisyklės D1-193 Data:2010-03-15;
 Atliekų tvarkymo taisyklės 217 Data:1999-07-14;
 Statybinių atliekų tvarkymo taisyklės D1-637 Data: 2006-12-29;
 HN 23:2007 Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai;
 T DVAER 12 Automobilių kelių darbo vietų aptvėrimo ir eismo reguliavimo taisyklės;
 Lietuvos higienos normos HN 33:2011. RSN 156-94. "Statybinė klimatologija";
 Projektinė dokumentacija;
 Projekto brėžiniai.

Statinio statybos darbai organizuojami rangos būdu, pagal aktualius LR Statybos įstatyme nurodytus reikalavimus ir tvarką bei STR 1.06.01:2016 ir kitų poįstatyminių aktų nustatytus reikalavimus. Pagal rangos darbų sutarties reikalavimus Rangovas yra atsakingas už statinio statybą, jo kokybę ir atitikimą paskirties, esminiams statinio bei Projekto dokumentuose nurodytiems reikalavimams. Rangovas atsakingas už statybos darbų metodų parinkimą ir organizavimą taip, kad būtų išlaikyti aktualių LR teisės aktų nustatyti reikalavimai. Pagrindinės rangovo teisės ir pareigos numatytos LR Statybos įstatyme ir STR 1.06.01:2016. Rangovas turi ir kitų pareigų bei teisių nustatytų aktualių LR įstatymų ir poįstatyminių aktų.

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	2	40	0

Rangovo civilinė atsakomybė draudžiama privalomuoju draudimu, neatsižvelgiant į projektavimo ir statybos finansavimo šaltinius, statinio nuosavybės formą bei rangovo ir Statytojo juridinį statusą (išskyrus nesudėtingus statinius ir paprastąjį remontą). Kai Statytojas nesudaro su Rangovu rangos sutarties visiems statinio statybos darbams vykdyti, bet sudaro sutartis su skirtingais rangovais atskiriems statybos darbams vykdyti, kiekvieno rangovo civilinė atsakomybė draudžiama atskirai.

Statybos darbams turi vadovauti nustatyta tvarka atestuotas vadovas, kurį skiria Rangovas. Statinio statybos vadovas turi užtikrinti saugų darbą, aplinkos apsaugą bei tinkamas darbo higienos sąlygas statybos vietoje, taip pat gretimos aplinkos bei gamtos apsaugą, šalia statybos vietos gyvenančių, dirbančių ir judančių žmonių apsaugą nuo statybos darbų keliamo pavojaus, be to nepažeisti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygų.

Būtinai šie pagrindinių vadovų kvalifikacijos atestatai:

Statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo;

Statinio projekto dalies vykdymo priežiūros vadovo;

Statinio statybos vadovo;

Statinio specialiųjų statybos darbų vadovo;

Statinio statybos techninės priežiūros vadovo;

Statinio specialiųjų statybos darbų techninės priežiūros vadovo;

Ginčai tarp statinio statybos proceso dalyvių sprendžiami LR įstatymais nustatyta tvarka.

1.2. Statybos vieta

1 pav. Projektuojamo statinio vieta

1.3. Esama situacija

Statybos objektas yra Kelmės gatvėje Tytuvėnų miesto centrinėje dalyje, susiformavusioje gyvenamojoje teritorijoje. Šiuo keliu vyksta susisiekimas tarp namų grupių, miestelio funkcinų zonų lokalių centrų. Remontuojamame ruože yra įvažiavimai į individualių namų, visuomeninės paskirties kiemus, nuovaža į lauko kelią, turgavietę.

Gatvės ruožo esanti danga – asfaltas. Danga nelygi, suaižėjusi, plotis svyruoja nuo 5,1-6,1 m iki 9,1 m posūkio išplatėjime. Kairėje pusėje yra kelkraštis apaugęs žole, darbų zonoje ties

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	3	40	0

PK 1+50 - šulinys. Dešinėje pusėje įrengtas 1,35-1,65 m pločio šaligatvis, iki PK 2+25 plytelių danga nelygi, bortai ištrupėję. Iki PK 1+97 šaligatvio dešinė pusė atribota atramine sienute. Nuo PK 2+25 šaligatvio danga geros būklės. Ruože yra dvi atokvėpio vietos su nelygia danga ir susidėvėjusiais suoliukais. (4 pav.)

1.4. Esami inžineriniai tinklai

Objekto teritorijoje yra žemos įtampos elektros oro linijos, vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklai, buitinių nuotekų slėginė linija, ryšių, RAIN plačiajuosčio interneto trasos.

Esamų tinklų planinė padėtis ir sankirtos su projektuojamais objektais pateikti projekto suvestinių inžinerinių tinklų plano brėžiniuose. Topografinis planas suderintas su tinklus eksploatuojančiomis organizacijomis.

1.5. Klimato sąlygos ir reljefas

Klimato sąlygos:

- vidutinė šalčiausia mėnesio temperatūra – 4,7° C
- vidutinė šilčiausia mėnesio temperatūra +16,9° C
- vidutinė metinė oro temperatūra +6,8° C
- vidutinis metinis kritulių kiekis 797 mm
- vėjo greitis galimas vieną kartą per metus 16 m/s
- maksimalus dekadinis sniego dangos storis 40 cm

Teritorijos reljefo aukštingumas svyruoja intervale nuo 123,2 m iki 136,9 m LAS-07 aukščių sistemoje.

Hidrologiniu atžvilgiu vietovė priklauso Dubysos baseino Lapišės upės dešiniajam intakui Tytuvai.

1.6. Geloginės ir hidrogeologinės sąlygos

Inžinerinius - geologinius tyrimus atliko UAB „Geoconsulting“. Pagal statinio kategoriją statinys priskiriamas neypatingiems, tačiau teritorija patenka į organinių gruntų zoną, todėl tyrimai atlikti pagal III geotechninės kategorijos reikalavimus. Tyrimų metu 2 -iose vietose sraigtiniu būdu išgręžti gręžiniai, paimti 9 grunto mėginiai ir šalia atliktas geotechninis zondavimas (CPT - TE1). Inžinerinių geologinių tyrimų 2023 m. gruodžio mėn. ataskaita, pateikiama atskiru dokumentu.

Tyrimų sklypas priklauso Žemaičių - Kuršo geomorfologinėje srityje esančiam Rytų Žemaičių plynaukštės rajono Šiluvos fliuvioglacialinio masyvo mikrorajonui.

Sklypo geologinę sandarą iki 4,3m gylio sudaro: technogeniniai (tIV) dariniai, Holoceno biogeniniai (bIV) dariniai ir limninės (lIV) nuosėdos bei Viršutinio Pleistoceno Baltijos posvitės limnoglacialiniai (lgIIIb) dariniai.

Technogeninius darinius (tIV) sudaro: dirbtinis gruntas (Mg):

- organinis dulkingas smėlis (siSaO, [SDo]), pilkai rudas ir tamsiai pilkai rudas, su dirvožemio priemaiša, su maža ir vidutine organinės medžiagos priemaiša iki 2,11-12,29%;
- smėlingas mažo plastiškumo molis (saCIL, [ML]), rudas, su dirvožemiu.

Technogeniniai dariniai aptinkami visame nagrinėtame sklype iki 1,2-1,9m gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Viršutinėje dalyje virš minėtų dirbtinių gruntų yra asfalto sluoksnis su skaldos pasluoksniu iki 0,1-0,3m gylio nuo esamo žemės paviršiaus.

Holoceno biogeninius (bIV) darinius sudaro: durpės (Pt, OH), tamsiai rudos, vietomis smėlingos, vidutiniškai ir gerai susiskaidžiusios, organinės medžiagos kiekis siekia iki 17,71%,

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	4	40	0

silpnai drėgnos. Šis kompleksas aptinkamas tik ties tyrimo aplinka Nr. 1, o jo storis siekia 0,9m.

Holoceno limninius (IIIV) darinius sudaro: dulkingas smėlis (siSa, SDo), tamsiai rudas, su reta organinės medžiagos priemaiša iki 0,63-1,26%, silpnai drėgnas ir drėgnas. Kompleksas pasiektas tik ties tyrimo aplinka Nr. 1. Jo padas gręžiniu iki 4,3m gylio nebuvo pasiektas. Ištirto sluoksnio storis gręžinyje siekia 1,5m.

Viršutinio Pleistoceno Baltijos posvitės limnoglacialinius (IglIIIbI) darinius sudaro:

- dulkingas smėlis (siSa, SDo), rudas, vietomis su žvirgždu, silpnai drėgnas;
- mažo plastiškumo dulkis (SiL, DL), šviesiai rudas.

Šis kompleksas pasiektas tik Nr. 2 tyrimo aplinkoje. Jo padas gręžiniu iki 4,3m gylio nebuvo pasiektas. Ištirto komplekso storis siekia 3,1m.

Apibendrinus tyrimų rezultatus galima teigti, kad viršutinį sluoksnį iki 1,2-1,9m gylio sudaro technogeniniai dariniai su viršuje esančiu asfalto sluoksniu. Gruntas po technogeniniais dariniais: durpės ir dulkingas smėlis. Tyrimų sklype technogeninė storumė suformuota neplaningai ir nesutankinta. Išskirti 4 litologinio grunto tipai. Sąlygiškai silpni sluoksniai - technogeniniai ir biogeniniai dariniai aptinkami visame nagrinėtame sklype iki 1,2 - 2,8m gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Pjūvyje paplitę įkypi sluoksniai bei lėšiai, ribos tarp atskiruose gręžiniuose esančių sluoksnių nebuvo nustatytos.

Tyrimų teritorijos ribose tyrimų metu vandeningas sluoksnis gręžiniais iki 4,3m gylio (123,6-132,0m abs. a.) nebuvo pasiektas. Nors tyrimų metu požeminis vanduo iki 4,3m gylio (123,6-132,0m abs.a) nebuvo pasiektas tačiau reikia įvertinti gruntinio vandens hidraulinį ryšį su Tytuvos upe (už 290m į pietryčius nuo tirtos sklypo). Drėgnuojų metų laikotarpiu galimi vandens lygio svyravimai ir vanduo gali pakilti iki 123,6-132,0m abs. a. lygio.

1.7. Objekte esantys želdiniai

Objekte yra medžiai, krūmai, gyvatvorės.

1.8. Statybos geodezinė kontrolė

Prieš pradėdant žymėjimo darbus, rangovai privalo išnagrinėti statinio darbo brėžinių geometrinius dydžius, sutankinti geodezinį pagrindą. Apie rastas klaidas techniniame projekte, neleistinus nesąryšius geodeziniame pagrinde rangovai privalo informuoti Užsakovą. Dalyvaujant statybos vadovui, statinius ir jų ašis, nužymi bendrovės geodezininkas ir užfiksuojama statybos darbų žurnale, surašomas aktas. Nužymimos statinių vietos (taip pat inžinierinių tinklų, papuolančių į statybos darbų zoną nužymėjimas), piketai.

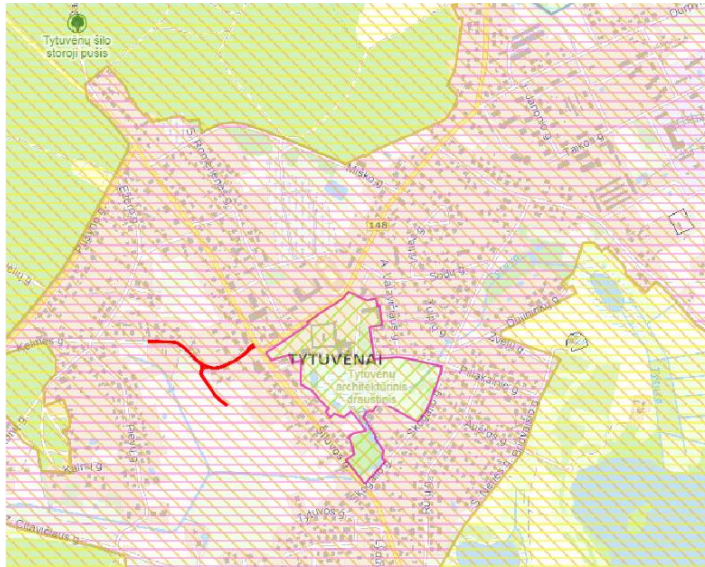
Visos statinio geodezinės kontrolinės nuotraukos registruojamos formoje F-15, o formoje F-16 pateikti geodezinių kontrolinių nuotraukų blankai. Geodezines kontrolines nuotraukas registruoja geodezininkas kartu su statinio statybos vadovu. Registruojant nurodoma schemų, nuotraukų pavadinimai, atlikimo data, atitiktis statinio projektui ir rasti nukrypimai.

Baigus statybos darbus, prieš darbų perėmimo pažymos išrašymą, Rangovas turi paruošti statybos įvykdymo brėžinius, atitinkančius realiai atliktus darbus. Brėžiniuose turi būti užfiksuoti visi pakeitimai, papildymai, išmatavimai ir kiti patikslinimai padaryti vykdant statybą.

1.9. Saugomos teritorijos

Projektuojami statiniai yra Tytuvėnų regioninio parko teritorijoje ir pagal funkcinį zonavimą patenka į gyvenamosios paskirties prioriteto zoną. (2 pav.)

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	5	40	0

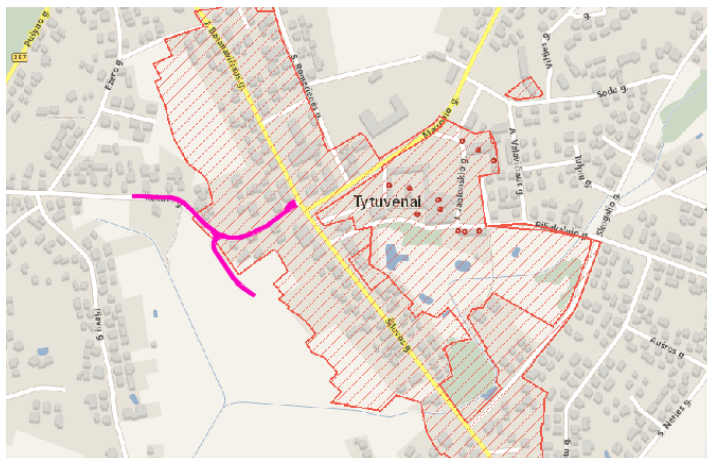
2 pav. Tytuvėnų regioninio parko teritorijos ištrauka.

1.10. Kultūros paveldo teritorijos

Projektuojamos Kelmės gatvės ruožas patenka į nekilnojamosios kultūros vertybę – Tytuvėnų miesto istorinę dalį (unikalus kodas kultūros vertybių registre 42051). (3 pav.)

Vertingųjų savybių pobūdis:

- architektūrinis (svarbus),
- istorinis (svarbus)
- kraštovaizdžio; urbanistinis (svarbus),
- želdynų (tipiškas).

3 pav. Nekilnojamųjų kultūros vertybių registro ištrauka.

Gatvės rekonstravimo metu, statybos darbai bus vykdomi gatvės RL ribose. Darbų vykdymo metu bus įrengiami nauji gatvės pagrindai, asfalto danga, sutvarkomi šaligatviai. Gatvėje taip pat bus rekonstruojami įrengiami lietaus nuotekų tinklai, apšvietimo tinklai, sudedamais apsauginiais dėklais apsaugomos kitos inžinerinės komunikacijos.

KPO teritorijos ribose kelio padėtis plane nebus keičiama, kelio aukštis bus koreguojamas iki 15 cm. Šalia gatvės esančios teritorijos nebus judinamos, jokie statybos darbai ten nenumatomi.

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	6	40	0

Vykdamas gatvės rekonstravimo darbus vadovautis LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu (1994 m. gruodžio 22 d. Nr. I-733). Pagal 9 str. 3 p.: „Jei atliekant statybos ar kitokius darbus aptinkama archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui, o šis informuoja Departamentą“. Departamentas gali sustabdyti darbus 15 dienų. Per šį terminą jis kartu su savivaldybės paveldosaugos padaliniu turi patikrinti pranešimą ir priimti sprendimą inicijuoti ar neinicijuoti aptiktos nekilnojamosios kultūros vertybės įregistravimą, kultūros paveldo objekto skelbimą saugomu ar aptiktos vertingosios savybės atskleidimą ir apsaugos reikalavimų patikslinimą.

Vykdamas žemės judinimo darbus būtina vadovautis Paveldo tvarkybos reglamentu PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“, patvirtintu LR Kultūros ministro įsakymu 2011-08-16 Nr. ĮV-538 (Žin., 2011, Nr. 109-5162), vadovautis LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu (2019 m. birželio 6 d. Nr. XIII-2166) V skyriaus I skirsnio 60 straipsnio nuostatomis.

1.11. Statybvietės įrengimas ir paruošiamieji darbai

Iki statybos darbų pradžios turi būti parengta ir atitinkamai suderinta reikiamos apimties projektinė dokumentacija bei gautas statybą leidžiantis dokumentas ir Techninio prižiūrėtojo spaudu bei parašu patvirtinti brėžiniai ir techninės specifikacijos. Rangovinė organizacija privalo parengti technologinį projektą pagal statybos taisykles, kuriame detalizuojami darbų organizavimo sprendiniai. Rangovinė organizacija parengtame darbų vykdymo technologiniame projekte gali koreguoti arba dalinai keisti statybos organizavimo projekte priimtus sprendimus, jeigu tai nepakenks darbų kokybei bei nepažeis darbo saugos reikalavimų.

Iki statybos darbų pradžios, būtina atlikti sekančius paruošiamuosius darbus:

- įrengti laikinas buitines patalpas;
- įrengti priešgaisrinį postą;
- aptverti statybos aikštelę laikina 2,0 m aukščio tvora pagal statybos plane nurodytą kontūrą; tvora įrengiama nekasant grunto; tvora turi būti uždara, ties įvažiavimu įrengiami vartai; tvora ženklinama ženklais, įspėjančiais apie vykdomus statybos darbus;
- įrengti statybvietės apšvietimą;
- paruošti laikinas sandėliavimo vietas;
- numatyti atliekų konteinerių vietas;
- įrengti laikiną darbų zonos aptvėrimą.
- iškabinti įspėjamuosius ir draudžiamuosius ženklus.

Buitinių patalpų, priešgaisrinio posto, sandėliavimo aikštelės, statybinio keltuvo ir atliekų konteinerių vieta turi būti parinkta taip, kad po jais nebūtų požeminių ir antžeminių inžinerinių tinklų (šiluminių trasų, vandentiekio ir nuotekų vamzdynų, dujotiekio, elektros ir ryšių kabelių ir kt.). Taip pat negalima jų įrenginėti ant šaligatvių, praėjimų, pravažiavimų, automobilių stovėjimo aikštelių

Statybos aikštelėje turi būti užtikrintas:

- visų statybinių elektros įtaisų įžeminimas;
- mechanizmų besisukančių dalių aptvėrimas;
- tinkamas statybinių medžiagų sandėliavimas;
- tinkamas elektros srovės įtampos 12 - 36 V ribose parinkimas;
- visų elektros įtaisų dalių su srove (neizoliuoti laidai, kirtiklių ir saugiklių kontaktai, gnybtai) apsaugojimas tinkamais aptvarais.

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	7	40	0

1.12. Statybos aikštelės aprūpinimas resursais

Statybos darbų metu statybos aikštelė numatyta elektra aprūpinti naudojantis kilnojamaiais elektros generatoriais arba tiekimas aprūpinamas įrengus laikiną prievadą.

Vanduo į statybos aikštelę atvežamas cisternomis arba kitose talpose. Vandens talpos turi būti aiškiai pažymėtos skiriamaisiais ženklais, nurodant, kur yra geriamas vanduo, o kur technologinis, naudojamas statybos darbų metu. Vanduo konstrukcinių sluoksnių laistymui gali būti atsivežamas iš tvenkinių atitinkamai gavus suinteresuotų organizacijų sutikimus.

1.13. Gruntinio vandens pažeminimo būtinumas

Gruntinio vandens pažeminimui numatomas kelio konstrukcijos drenažo įrengimas.

1.14. Medžių, augmenijos, dirvožemio ir kito iškasamo grunto išsaugojimo ir panaudojimo sąlygos

Prieš pradėdant statybos darbus, būtina gauti statybą leidžiančius dokumentus savivaldybėje, kurios teritorijoje numatoma vykdyti statybą. Taip pat privaloma gauti leidimą vykdyti žemės kasimo darbus ir leidimą kirsti, genėti ar pertvarkyti saugotinus želdinius, augančius ne miško žemėje.

Prieš bet kokių žemės darbų pradžią, visi būsimų dangų paviršiai turi būti išvalyti nuo krūmų, žolės ir šiukšlių. Tuo pat metu visos liekanos ir šiukšlės, gruntas su dideliu organinių medžiagų kiekiu turi būti pašalintas, ir sandėliuojamas statybos sklype.

Grunto ir durpių kasimą vykdyti vadovaujantis STR 1.06.01:2016 „statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“. Nukasamas augalinis gruntas vežamas į sandėliavimo aikštelę, vėliau panaudojamas žalioms vejoms įrengti.

Rangovas statybos darbų vykdymo ribose privalo nuimti dirvožemio sluoksnį, tinkamai sandėliuoti bei panaudoti darbų vykdymo zonos žaliųjų zonų formavimui bei vadovautis LR vyriausybės 1995-08-14 nutarimo Nr. 1116 „Dėl pažeistos žemės rekultivavimo ir derlingojo dirvožemio sluoksnio išsaugojimo“ reikalavimais. Jeigu lieka perteklinis dirvožemio kiekis - jis panaudojamas aplinkinių teritorijų žaliųjų zonų formavimui, tai suderinus su Statytoju. Rangovas yra atsakingas už bet kokių iškasų, kurias rangos darbų teritorijoje dėl Rangovo vykdomų darbų poreikio atlieka bet kuri paslaugų įmonė, tinkamo grunto užpylimo, atitinkančio duotosios sklypo dalies poreikius, užtikrinimą.

Medžiai bei krūmai keliantys pavojų statinio konstrukcijai ir saugai, šalinami vadovaujantis Lietuvos respublikos vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“.

Saugotiniams medžiams kirsti būtina išsiimti Želdynų ir želdinių apsaugos priežiūros komisijos leidimą vadovaujantis leidimų išdavimo ir atlyginimo tvarka nustatyta LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl saugotinių medžių ir krūmų, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ bei atlyginti kertamų medžių atkuriamąją vertę. Vadovaujantis šio įsakymo nuostatomis turi būti atlyginamos statybos darbų metu padarytos kitų želdinių pažeidos.

Vykdamas statybos darbus, želdiniai, kurie šiame projekte nenumatyti pašalinti, turi būti apsaugoti remiantis 2010 m. kovo 15 d. LR Aplinkos ministro įsakymu Nr. DI-193 „Dėl želdinių apsaugos, vykdamas statybos darbus“ nuostatomis.

Projekte numatyta vaismedžius, smulkesnių vaismedžių juostą, saugotinus medžius - 4 liepas, trukdančius nuvažos įrengimui, pašalinti. Šalinamiems saugotiniams medžiams suskaičiuota atkuriamoji vertė.

Projekte numatomi šalinti medžiai turi būti nupjauti, ju kelmiai išrauti, duobės užpiltos gruntu ir sutankintos. Pjaunant medžius rangovas turi imtis visų reikalingų priemonių, kad virstantys medžiai nepadarytų žalos, jei taip nutiktų, rangovas nuostolius atlygina pats. Aukšti medžiai,

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	8	40	0

kuriuos pjaunant įprastu būdu, gali kilti pavojus statiniams ar gatvės zonoje esantiems inžineriniams tinklams, turi būti pjaunami naudojantis aukštesniais bokšteliais, alpinistinė įranga. Tokiu atveju pirmiausiai nugenimos medžių šakos, vėliau nupjaunamas kamienas, išraunamas kelmas ir užpilama kelmo duobė. Jei medis auga šalia inžinerinių tinklų, ir raunant kelmą jie gali būti pažeidžiami, tokiu atveju kelmas iškasamas rankiniu būdu.

Neigiamas poveikis želdiniams gali būti dėl statybos aikštelėje važinėjančių mašinų bei naudojamų kitų mechanizmų, kurie gali pakenkti medžio kamienui ar šaknims. Statybos darbų metu siekiant apsaugoti želdinius, kurių šiame techniniame projekte nenumatyta pašalinti, būtina imtis apsauginių priemonių:

- iki darbų pradžios aptverti medžius ir krūmus, augančius statybvietyje ir arčiau kaip 5 m nuo įvažiavimo ar išvažiavimo iš statybvietyės važiuojamosios dalies krašto (pagal Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisykles);
- aptveriant visą statybvietybę, neaptverti į ją nepatenkančių gatvės ir kitų želdinių;
- įrengti takus, pakeltus virš žemės paviršiaus, ne arčiau kaip 1,5 m nuo medžio kamieno, kai darbo metu reikia vaikščioti arti želdinių (po medžių lajomis);
- aptverti medžių grupes ir krūmus ištiesiniu, ne žemesniu kaip 2 m aptvaru ir ne arčiau kaip 1,5 m nuo medžių kamienų ir 1 m nuo krūmų;
- aptverti pavienius medžius – trikampi aptvaru, kurio apatinės kraštinės turi būti ne arčiau kaip 0,5 m nuo medžio kamieno, arba lentomis. Aptvarą tvirtinti kuolais, įkaltais 0,5 m ir giliau;
- laistyti želdinius;
- nesandėliuoti medžiagų ir įrenginių, nevažinėti, nestatyti transporto priemonių, laikinų statinių ir įrenginių prie medžių arčiau kaip 1 m nuo medžių lajų projekcijų, bet ne arčiau kaip 3 m nuo kamieno ir 2 m nuo krūmų. Nesandėliuoti degių medžiagų arčiau kaip 10 metrų nuo medžių kamienų ir krūmų;
- tvirtinti tranšėjų, kasamų biriame ir šlapiame grunte, leidžiamu atstumu prie medžių ir krūmų, sienutes statramsčiais;
- užpilti žemėmis pagal projektą padarytas tranšėjas per trumpiausią laiką, bet ne ilgiau kaip per mėnesį;
- nepakeisti daugiau kaip 5 cm (virš ar žemiau) natūralaus grunto lygio prie medžio šaknų kaklelio ir iki 2 m atstumu nuo medžio kamieno.

1.15. Žemės kasimo darbai

Pagrindines žemės darbų apimtis sudaro esamos dangos konstrukcijos, sankasai netinkamo grunto, griovių, tranšėjų kasimas. Perteklinį gruntą numatyta išvežti į išlykius.

Žemės kasimo darbai, įskaitant iškasų kasimą, kabelių atkasimą kt., atliekami naudojant tinkamas šlaitų konstrukcijas, sutvirtinimus ar kitokias tinkamas priemones, kad būtų sumažinta žemių nuošliaužos rizika.

Priemonių reikia imtis atsižvelgiant į grunto savybes ir vietines sąlygas. Pavyzdžiui, netoliese gali būti senesnės iškasos su nesutvirtintu gruntu ar gali veikti atmosferos sąlygos. Be to, reikia atsižvelgti į ypatingas apkrovas, esančias arti iškasų, arba darbus šalia jų, kurie gali sukelti vibracijas.

Įrengiant šlaitines iškasas turime laikytis sekančių nurodymų:

- Užtikrinti prie iškasos besiribojančių statinių stabilumą;
- Apsaugoti nuo pažeidimų esamas komunikacijų linijas;
- Nukasti iškasų sienas pagal grunto rūšį ir vietines sąlygas. Laikytis projekte nurodyto šlaito įrengimo kampo;
- Atsižvelgti į automobilių kranų, transporto priemonių ir statybos mašinų apkrovos poveikį į gruntą ir laikytis saugaus atstumo;
- Neapkrauti mažiausiai 1,0 m pločio apsauginį ruožą prie viršutinio iškasos krašto;

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	9	40	0

- Jei iškasos yra eismo zonoje, turi būti užtikrintas saugus eismas. Nustatyta tvarka reikia gauti kelio savininko leidimą ir suderinti su kelių policija.

1.16. Griaunami esami statiniai ir iškeliami inžineriniai tinklai

1.16.1. Griaunami esami statiniai

Griaunamų statinių objekte nėra.

1.16.2. Inžineriniai tinklai

Projekte numatyta išsaugoti visas požemines inžinerines komunikacijas. Ryšių kabelių sankirtų su Kelmės gatve vietose, numatytas sudedamas plastmasinis apsaugos d110 mm skersmens vamzdis.

Visi darbai komunikacijų zonose turi būti atliekami itin atsargiai, o kur reikalinga, rankiniu būdu. Darbų vykdymo metu rangovas turi pasitikslinti esamų inžinerinių tinklų vietas ir gylius, nepažeisti esamų inžinerinių tinklų. Jei reikia, iškviesti požemines komunikacijas eksploatuojančių organizacijų atstovus. Projekte numatyta išsaugoti visas inžinerines komunikacijas.

Plane nurodytose vietose keičiami esamų inžinerinių tinklų šulinių liukai su dangčiais arba sureguliuojami (paaukštinami, pažeminami) su projektuojama danga.

Prieš vykdant darbus elektros apsaugos zonoje, gauti AB ESO sutikimą žemės kasimo darbams elektros apsaugos zonoje. Prieš žemės kasimo darbus būtina išsikviesti bendrovės atstovą elektros trasos/kabelių nužymėjimui. Žemės kasimo darbus elektros apsaugos zonoje vykdyti tik rankiniu būdu.

Vykdamas darbus RAIN kabelio apsaugos zonoje, kabelį atkasti rankiniu būdu.

Reikalavimai elektroninių ryšių tinklo elementų apsaugojimui:

1. Neapsaugotus ryšių kabelius išsaugoti ir juos atkasus papildomai apsaugoti remontiniu sudedamu vamzdziumi (jo galus užsandarinti, kad nepatektų vanduo). Apsaugoti kabeliai turi būti ne mažesniame kaip 0.6 m gylyje nuo numatomo dangos paviršiaus. Esant mažesniai gyliui, turi būti papildomai atliekamas apsauginio kanalo su kabeliais įgilinimas.

2. Ryšių kabelių kanalų šulinius, patenkančius į važiuojamosios dalies ribas sustiprinti, įrengiant papildomus perdengimus ir šulinių liukus su dangčiais sunkaus tipo. Ryšių šulinių seno tipo liukus eismo saugumui užtikrinimui būtina pakeisti į mtt-s tipo liuko komplektus. Šulinių liukų aukščius sureguliuoti su naujos dangos aukščiu. Ryšių kabelių kanalus apsaugoti, uždengiant kelio plokštėmis arba įgilinti iki normatyvinio gylio. Esant būtinumui, perstatyti šulinius naujai, jeigu sužeminus, nebus galima jų eksploatuoti.

3. Į statybos darbų zoną patenkančias elektroninių ryšių (telekomunikacijų) spintas, kabelines dėžutes, stulpelius ir kt. išsaugoti (apsaugoti).

Esami vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklai yra funkcionuojantys, todėl statybos darbų vykdymo ir eksploatacijos metu turi būti užtikrintas jų darbas ir nepablogintos eksploatacijos sąlygos. Reikia išsaugoti eksploatacijai tinkančių esamų šulinių liukus, kad jie nebūtų pažeisti ir tinkami tolimesniam naudojimui, priderinant prie naujai įrengiamos dangos paviršiaus altitudžių. Pažeidus esamus šulinių liukus, eksploatacijai netinkamus šulinių dangčius, pakeisti į naujus, atitinkamai dangai tinkančius ir atlaikančius transporto apkrovą (jeigu važiuojamoji dalis), atitinkančius standartus. Atliekant statybos darbus vadovautis normatyviniais statybos techniniais dokumentais, standartais.

Atskira projekto dalimi suprojektuotas gatvės apšvietimas.

1.17. Susidarysiančios įvairių rūšių statybinės atliekos

Statybinės atliekos turi būti sutvarkomos taip, kad nekenktų aplinkai. Vadovaujantis 2006 m. gruodžio 29 d. LR Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-637 „Dėl statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ visos susidariusios atliekos turi būti išvežamos perdirbti arba

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	10	40	0

sandėliuojamos tam skirtose vietose.

Statybvietėje turi būti pildomas atliekų apskaitos žurnalas, vedama susidariusių ir perduotų tvarkyti statybinių atliekų apskaita, nurodomas jų kiekis, teikiamos atliekų apskaitos ataskaitos Atliekų tvarkymo taisyklėse ir Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės), nustatyta tvarka. Statybinių atliekų apskaitos dokumentai saugomi pagal Atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus. Duomenys apie statybinių atliekų išvežimą įrašomi Statybos darbų žurnale, kaip nurodyta Statybos techniniame reglamente STR 1.08.02:2002 „Statybos darbai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 211 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.08.02:2002 „Statybos darbai“ patvirtinimo“. Šio punkto reikalavimai netaikomi ūkio būdu statant 1–2 butų gyvenamuosius namus, sodo namus ir (ar) nesudėtingus statinius.

Statybvietėje turi būti išrūšiuotos ir atskirai laikinai laikomos susidarancios:

- komunalinės atliekos – maisto likučiai, tekstilės gaminiai, kitos buitinės ir kitokios atliekos, kurios savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas;
- inertinės atliekos – betonai, plytos, keramika ir kitos atliekos, kuriose nevyksta jokie pastebimi fizikiniai, cheminiai ar biologiniai pokyčiai;
- perdirbti ir pakartotinai naudoti tinkamos atliekos, antrinės žaliavos – pakuotės, popierius, stiklas, plastikas ir kitos tiesiogiai perdirbti tinkamos atliekos ir (ar) perdirbti ar pakartotinai naudoti tinkamos iš atliekų gautos medžiagos;
- pavojingosios atliekos – tirpikliai, dažai, klijai, dervos, jų pakuotės ir kitos kenksmingos, degios, sprogstamosios, ėsdinančios, toksiškos, sukeliančios koroziją ar turinčios kitų savybių, galinčių neigiamai įtakoti aplinką ir žmonių sveikatą;
- netinkamos perdirbti atliekos (izoliacinės medžiagos, akmens vata ir kt.).

Išrūšiuotos atliekos turi būti perduodamos įmonėms, turinčioms teisę tvarkyti tokias atliekas pagal sutartis dėl jų naudojimo ir šalinimo.

Nepavojingos statybinės atliekos gali būti laikinai laikomos statybvietėje ne ilgiau kaip vienerius metus nuo jų susidarymo dienos, tačiau ne ilgiau kaip iki statybos darbų pabaigos.

Pavojingos statybinės atliekos turi būti laikinai laikomos pagal Atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytus reikalavimus ne ilgiau kaip 6 mėnesius nuo jų susidarymo, tačiau ne ilgiau kaip iki statybos darbų pabaigos taip, kad nekeltų pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai.

Buitinės atliekos saugomos atskirame konteineryje ir sudarius sutartį su atliekų tvarkytoju, pastoviai išvežamos.

Rangovas statybos darbų vykdymo ribose privalo nuimti dirvožemio sluoksnį, tinkamai sandėliuoti bei panaudoti darbų vykdymo zonos žaliųjų zonų formavimui bei vadovautis LR vyriausybės 1995-08-14 nutarimo Nr. 1116 „Dėl pažeistos žemės rekultivavimo ir derlingojo dirvožemio sluoksnio išsaugojimo“ reikalavimais. Jeigu lieka perteklinis dirvožemio kiekis - jis panaudojamas aplinkinių teritorijų žaliųjų zonų formavimui, tai suderinus su Statytoju. Rangovas yra atsakingas už bet kokių iškasų, kurias rangos darbų teritorijoje dėl Rangovo vykdomų darbų poreikio atlieka bet kuri paslaugų įmonė, tinkamo grunto užpylimo, atitinkančio duotosios sklypo dalies poreikius, užtikrinimą.

Ardant metalinius elementus rangovas pagal poreikį pasirenka ardymo priemones ir mechanizmus. Metaliniai segmentai išardomi, grunte esantys gelžbetoniniai elementai atkasami rankiniu būdu, jei numatyta elementą arba jo dalis toliau eksploatuoti. Mechanizuotai atkasami tik tie elementai, kuriuos numatyta išardyti. Iškastas gruntas ir sutrupintas betonai turi būti atskirtas ir atiduotas į utilizavimo punktus.

1 lentelė. Orientacinis atliekų susidarymas ir tvarkymo būdai:

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	11	40	0

Technologinis procesas	Atliekos						Atliekų saugojimas objekte		Numatomi atliekų tvarkymo būdai	
	Pavadinimas	Kiekis		Agregatinis būvis	Kodas pagal atliekų sąrašą	Statistinės klasifikacijos	Pavojiškumas	Laikymo sąlygos		Didžiausias kiekis
		mato vnt.	kiekis							
Grunto kasimas	gruntas	m ³	4399	K	17 05 04	1261	Nepavojišgos	Atliekos objekte nesandėliuojamos	Išvežama Rangovo pasirinktu atstumu sandėliavimui arba į išlykį	
Augalinis gruntas	gruntas	m ³	651	K	20 02 02	1261	Nepavojišgos	Atliekos objekte nesandėliuojamos	Antrinis panaudojimas	
Medžių šalinimas, mediena iš dirbtinių kliūčių	mediena	t	7,3	K	17 02 01 20 02 01	0753 0921	Nepavojišgos	Atliekos objekte nesandėliuojamos	Naudojimas kurui ar kitais būdais energijai gauti, žaliosioms atliekoms	
Kelio ženklų demontavimas	metalas	t	0,05	K	17 04 02	0623	Nepavojišgos	Atliekos objekte nesandėliuojamos	Sprendžia statytojas	
Tvoros ardymas	metalas	t	2,2	K	17 04 05	0611	Nepavojišgos	Atliekos objekte nesandėliuojamos	Rangovas išveža ir pridūda į sąvartyną	

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	12	40	0

Betonas: kelio bortai, plytelės, šulinio žiedai	betonas	t	55	K	17 01 01	1211	Nepavojingos	Atliekos objekte nesandėliuojamos	Rangovas išveža ir priduoja į sąvartyną. Apie nepažeistus mechaniškai ir tinkamus naudoti sprendžia statytojas.
Esamos asfaltbetonio dangos išardymas	Asfaltbetonio laužas	t	493	K	17 03 02	1212	Nepavojingos	Atliekos objekte nesandėliuojamos	Perduodama statytojui

1.17.1. Atliekų susidarymo apskaitos procedūra

Atliekų susidarymo apskaitą atskirai GPAIS turi vykdyti įmonės. Atliekų susidarymo apskaita vykdoma elektroniniu būdu naudojantis GPAIS, pildant atliekų susidarymo apskaitos žurnalą.

Atliekų susidarymo apskaitoje naudojami Atliekų tvarkymo taisyklių 1 priede nurodyti aštuonių skaitmenų atliekų kodai. Tuo atveju, jei atliekai negalima priskirti aštuonių skaitmenų atliekos kodo, nurodomas šešių skaitmenų atliekos kodas.

Už atliekų susidarymo apskaitos žurnalo pildymą, teisingų duomenų pateikimą, taip pat už teisingą susidariusių atliekų svorio nustatymą atsako įmonės ar atskiro įmonės padalinio (skyriaus) vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

1.18. Gamybinės ir ūkinės veiklos sustabdymo sąlygos statant statinius

Dėl statybos darbų nenumatoma nutraukti ar sustabdyti kokią nors ūkinę ar gamybinę veiklą.

Kelio ruožo rekonstrukcijos darbai numatomi atlikti nenutraukiant eismo, ribojant jį vienoje kelio pusėje, todėl Rangovas turi pastatyti atitinkamus kelio ženklus, laikinus šviesoforus ir eismo dalyvius informuoti apie eismo apribojimus. Eismo reguliavimas pagal poreikį vykdomas laikiniais šviesoforais. Autotransporto ir mechanizmų judėjimo vietose esami veikiantys inžineriniai tinklai pažymimi ir, esant reikalui, laikinai sustiprinami, uždengiant juos gelžbetoninėmis kelio plokštėmis.

Žmonių judėjimo vietose per tranšėjas įrengiami laikini mediniai tilteliai su aptvėrimais. Pavojingos zonos (duobės, tranšėjos ir pan.) turi būti pažymėtos gerai matomais įspėjamaisiais ir draudžiamaisiais ženklais (matomais ir nakties metu) ir aptvertos, o darbo vietos gerai apšviestos.

Prieš uždarydamas bet kokį kelią ar jo dalį, Rangovas privalo gauti Inžinieriaus pritarimą bei pranešti apie tai pagalbos tarnyboms (gaisrinės, policijos).

Parinkta rangos darbų vykdymo metodika turi užtikrinti kuo mažesnes kliūtis pagalbos tarnybų automobilių privažiavimui ar pravažiavimui.

Prireikus atlikti trumpalaikius statybos darbų procesus (pvz. aukštų medžių šalinimas, kt.) dėl saugumo greta statybvietsės esančio kelio eismo reguliavimas vykdomas pagal TES K I/5 iš T DVAER 12 „Automobilių kelių darbų vietų aptvėrimo ir eismo reguliavimo taisyklės“.

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	13	40	0

1.19. Autotransporto eismo uždarymo galimybės ir sąlygos

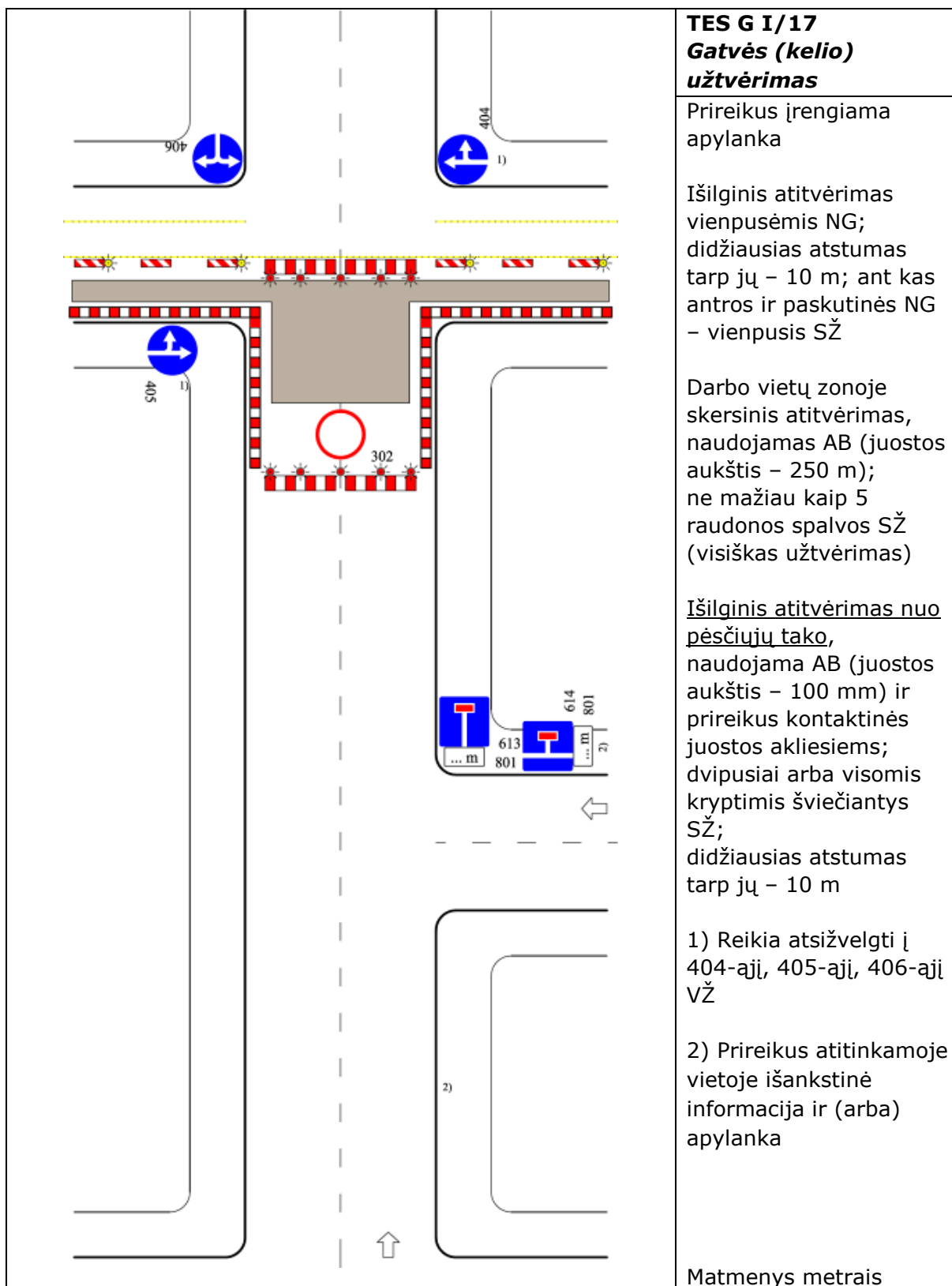
Visus kelio ruožo statybos darbus numatyta vykdyti po pusę projektinio kelio pločio. Tais atvejais, kuomet išryškėja aiškios technologinės priežastys, gatvės ruožas gali būti užtveriamas. Vietinių gyventojų transporto priemonių eismas gali būti organizuojamas iš kito gatvės galo. Kelmės gatvė nėra vienintelė tranzitinė gatvė, pravažiuoti galima kitomis tranzitinėmis gatvėmis (savivaldybei arba „Via Lietuva“ priklausančiais keliais). Jei vykdamas statybos darbus, kelių ruožuose bus padarytos pažaidos, – Rangovas privalo jas pašalinti ir atlyginti visus nuostolius

Ruože, atliekant statybos darbus, taikomos tipinės T DVAER 12 taisyklėse esančios schemos.

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	14	40	0

<p>The diagram illustrates safety measures for a pedestrian crossing during road works. It shows a plan view of the road with a pedestrian crossing, a cross-section view of the crossing, and various traffic signs (121, 106, 206, 205, 106, 124) and dimensions (30-40, 0-10, min. 2,75, max. 50, 1,0). The plan view shows a pedestrian crossing with a width of 30-40m and a distance of 0-10m from the edge of the road. The cross-section view shows a pedestrian crossing with a width of 30-40m and a distance of 0-10m from the edge of the road. The diagram also shows a minimum distance of 2,75m from the edge of the road to the start of the pedestrian crossing and a maximum distance of 50m from the edge of the road to the end of the pedestrian crossing. The diagram includes various traffic signs: 121 (warning of pedestrian crossing), 106 (warning of pedestrian crossing), 206 (prohibition of entry for pedestrians), 205 (prohibition of entry for vehicles), 106 (warning of pedestrian crossing), and 124 (warning of pedestrian crossing).</p>	<p>TES G I/5 2-jų juostų važiuojamoji dalis su užtvirta viena puse ir mažu eismo intensyvumu Eismas reguliuojamas naudojant kelio ženklus</p> <p>Esant trumpalaikėms darbo vietoms dažniausiai be SŽ</p> <p>Skersinis atitvėrimas, naudojama AB (juostos aukštis – 250 mm) arba vienpusės NG</p> <p>Išilginis atitvėrimas dvipusėmis NG; didžiausias atstumas tarp jų – 10 m; ant kas antros NG – dvipusis SŽ</p> <p>*) Dvipusiai NG ir SŽ</p> <p><u>Išilginis atitvėrimas nuo pėsčiųjų tako,</u> naudojama AB (juostos aukštis – 100 mm) ir prireikus kontaktinės juostos akliems; dvipusiai arba visomis kryptimis šviečiantys SŽ; didžiausias atstumas tarp jų – 10 m</p> <p>Skersinis atitvėrimas ne mažiau kaip 5 vienpusiais S **); atstumas tarp jų: – 1–2 m – išilgai, – 0,6–1 m – skersai; ant kiekvieno S **) – vienpusis SŽ</p> <p>1) Išimtiniais atvejais gali būti mažesnis plotis (žr. XIV skyriaus III skirsnio 336 punktą)</p> <p>2) Kitoks plotis (žr. XIV skyriaus V skirsnio 368 punktą)</p> <p>**) Galima naudoti vienpuses NG</p> <p>Matmenys metrais</p>
--	--

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS 15	LAPŲ 40	LAIDA 0
------------------------------	-------------	------------	------------

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	16	40	0

1.20. Papildomo žemės sklypo statybos produktams ir konstrukcijoms sandėliuoti, statybiniams įrenginiams ir mechanizmams įrengti, laikiniems keliams ir inžineriniams tinklams nutiesti galimybės ir sąlygos

Projekte nėra numatyti papildomi žemės plotai medžiagų sandėliavimo ir mechanizmų laikymui. Pasirinkta vieta konkretizuojama Rangovo technologiniame projekte. Jei reikia rengti privažiavimo kelius, jie rengiami keliui skirtoje juostoje arba laikinai išnuomotoje žemėje (privažiavimo kelių bei aikštelės įrengimą Rangovas įsivertina pats). Apmokėjimas už atliktus darbus vykdomas iš lokalinėje sąmatoje numatytų STATYBVIETĖS IŠLAIDOS lėšų. Baigus rekonstrukcijos darbus aikštelių danga ir aptvėrimai išardomi, o vietovė rekultivuojama.

Statybvietėje įrengiama tiek ir tokio dydžio bei pobūdžio judėjimo kelių, kad judėjimas darbuotojų saugai ar sveikatai nekeltų pavojaus.

Priėjimo ir transportavimo keliai bei eismo rajonai turi būti įrengti taip, kad būtų galima naudoti atitinkamas pagalbines technines priemones. Judėjimo kelius transporto priemonėms ir pėstiesiems reikia įrengti atskirai, o eismą – vienos krypties. Jei to padaryti neįmanoma, tarp transporto priemonių ir pėsčiųjų turi būti tinkamas saugus atstumas.

1.21. Aprūpinimo elektra, vandeniu ir kitais resursais, nuotekų šalinimo ar surinkimo galimybės ir sąlygos statybos metu; reikalavimai statybos įrangai ir transporto priemonėms

Įrengtą statybvietę reikalinga aprūpinti elektra, vandeniu, pasirūpinti nuotekų šalinimu ar surinkimu. Statybvietės aprūpinimui elektros energija siūloma pasijungti nuo esamų elektros tinklų, įrengti laikinus apskaitos prietaisus, todėl laikinos sandėliavimo aikštelės turėtų būti parinktos taip, kad netoliese būtų elektros tinklų linijos, nuo kurių Rangovas galėtų pasijungti tiekiamą, prieš tai suderinęs su AB ESO. Vykdamas statybos darbus galima naudotis kilnojamomis elektros stotelėmis.

Elektros energijos poreikavimus atlieka Rangovas technologiniame projekte.

Vanduo į statybos aikštelę gali būti atvežamas statinėse. Geriamas vanduo turi atitikti higienos reikalavimus.

Gruntinio vandens, lietaus bei griovio vandens pašalinimo priemonės turi numatyti Rangovas statybos technologiniame projekte.

Statybos metu specialių priemonių nuotekų surinkimui nenumatyta, todėl Rangovas turi užtikrinti, kad į nuotekas nepatektų labiausiai tikėtinų ir ypač kenksmingų gamtai naftos produktų.

Žemės darbų mašinos ir transportavimo priemonės bei įrenginiai turi būti:

- tinkamai suprojektuoti ir pagaminti atsižvelgiant į ergonominius reikalavimus;
- techniškai tvarkingi;
- tinkamai ir teisingai naudojami;

– žemės darbų mašinų, transporto priemonių ir transportavimo įrenginių vairuotojai bei juos aptarnaujantys darbuotojai turi būti specialiai apmokyti;

– būtina užtikrinti, kad žemės darbų mašinos, transporto priemonės ir transportavimo įrenginiai neįgriūtų į iškasas arba į vandenį;

– žemės darbų mašinų ir transportavimo įrenginių kabinos, kur to reikia, mašinai apvirtus turi apsaugoti vairuotoją nuo suspaudimo ir krentančių daiktų.

Visi kėlimo mechanizmai ir kėlimo reikmenys, įskaitant pagrindines sudedamąsias dalis, tvirtinimus, įtirtinimus ir atramas, turi būti:

- reikiamai suprojektuoti ir pastatyti bei pakankamai stiprūs naudoti pagal numatytą paskirtį;
- teisingai sumontuoti ir naudojami;
- tvarkingai prižiūrimi;
- tikrinami ir reguliariai bandomi bei kontroliuojami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymu bei kitais norminiais teisės aktais;

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	17	40	0

- aptarnaujami kvalifikuotų (atitinkamai apmokytų, atestuotų) darbuotojų;
- kėlimo mechanizmai neperkrauti ; ant visų kėlimo mechanizmų ir priemonių turi būti aiškiai matomoje vietoje nurodytas didžiausias leistinas apkrovos dydis – keliamoji galia;
- kėlimo mechanizmai ir priemonės turi būti naudojami tik pagal paskirtį;
- krovinių paėmimo įtaisų krovinių kabliai turi būti su apsauginiais užraktais, kad krovinyms negalėtų savaime iškristi.

Statybos metu rekomenduojama naudoti šiuos pagrindinius mechanizmus ir autotransporto priemones:

- autosavivarčiai;
- autokrautuvai;
- traktoriai;
- rautuvas – rinktuvas ant traktoriaus;
- medžio atliekų smulkintuvas;
- buldozeris;
- ekskavatorius;
- autokranas;
- freza asfalto dangoms;
- savaeigiai volai;
- prikabinamas volas;
- autogreideriai;
- asfalto klotuvas;
- autogudronatorius;
- laistymo mašina – mechaninė šluota;
- krovinių mašinos;
- specializuotas automobilis.

Visi statybos metu naudojami mechanizmai ir autotransporto priemonės parenkami tokie, kurie nesukeltų vibracijos išoriniams pastatams. Nurodyti statybos mechanizmai ir jų kiekiai konkrečiai nurodomi rangovo technologiniame projekte.

2. STATYBOS PARUOŠIMAS IR ORGANIZAVIMAS

2.1. Pagrindiniai statybos darbų organizavimo reikalavimai

Pradėti statybos darbus rangovas gali tik gavus šiuos dokumentus:

- statybą leidžiančius dokumentus (jei reikalinga) pagal STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ reikalavimus;
- statybvietės perdavimo ir priėmimo aktą;
- parengtą ir patvirtintą statinio projektą;
- sąlygų laikiniams (statybos laikotarpiui) statiniams už statybvietės ribų įrengti ir projektavimo sąlygų statybos laikotarpiui energijai, vandeniui tiekti, ryšių paslaugoms tenkinti ir pan. kopijas (jei jų nėra statinio projekte);
- statybos darbų žurnalą;
- vietinę darbų saugos instrukciją;
- aktą - leidimą iš užsakovo;
- paskyrą - leidimą darbų atlikimui pavojingų arba kenksmingų veiksnių veikimo vietose.

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	18	40	0

2.2. Paruošiamieji darbai

Iki statybos pradžios turi būti parengta ir atitinkamai suderinta reikiamos apimties projektinė dokumentacija. Rangovinė organizacija technologiniame (darbų vykdymo) projekte gali papildyti, koreguoti arba keisti statybos organizavimo sprendimus, jeigu tai nepažeis darbo saugos reikalavimų, nepakenks aplinkai, o taip pat nepakenks statybos darbų kokybei. Iki pagrindinių darbų pradžios būtina atlikti šiuos paruošiamuosius darbus:

- įrengti laikinas buitines patalpas, laikinus inžinerinius tinklus;
- įrengti laikiną mechanizmų ir statybinės technikos saugojimo aikštelę;
- pažymėti darbų vykdymo zonos ribas pradinėje stadijoje gerai matomais ženklais (matomais ir tamsiu paros metu);
- pastatyti atitinkamuose vietose laikinus kelio ženklus, suderinus juos su regiono kelių policija;
- vietose, kur yra augalinis gruntas, jį nuimti ir išsaugoti; vėliau šis gruntas turi būti panaudotas naujos vejos įrengimui arba esamos vejos atstatymui;
- gamybinės ir ūkinės veiklos sustabdymo sąlygos rekonstruojant statinius;
- aprūpinimo elektra, vandeniu ir kitais resursais, nuotekų šalinimo ar surinkimo galimybės ir sąlygos statybos metu;
- reikalavimai statybos įrangai ir transporto priemonėms;
- atlikti geodezinį nužymėjimą;
- iki statybos pradžios būtų parengtas technologinis (darbų vykdymo) projektas;
- žemės darbai prie esamų inžinerinių komunikacijų būtų vykdomi rankiniu būdu ir dalyvaujant atitinkamų žinybų atstovams;
- įvairių medžiagų atskyrimą ir jų sandėliavimo vietų įrengimą, jei tai ypač pavojingos žaliavos arba medžiagos, – tokių vietų ženklinimą;
- statybietės planas su specifiniais statybos darbų organizavimo sprendiniais, kurių privaloma laikytis, kad būtų įvykdyti Projekto dalių sprendinių reikalavimai.

Darbai pradunami nuo esamų inžinerinių tinklų pertvarkymo. Prieš pradėdant grunto kasimo darbus, nuimamas augalinis grunto sluoksnis, kuris išsaugomas ir statybos pabaigoje bus panaudotas apželdinimo darbams. Esamų tinklų išmontavimas leidžiamas tik tai po to, kai bus pakloti atitinkami nauji tinklai, atliktas jų pajungimas, išbandymas ir patikrinimas. Esami nereikalingi tinklai gali būti išmontuoti vykdant žemės darbus. Statybinės atliekos autotransportu išvežamos į atliekų perdirbimo vietą. Iki statybos pradžios turi būti sudaryta sutartis su statybinės atliekas utilizuojančia įmone, kuri turi atitinkamą sertifikatą.

Susidariusias statybinės atliekas reikia tvarkyti vadovaujantis „Statybinių atliekų tvarkymo taisyklėmis“.

Atlikus inžinerinių tinklų pertvarkymo darbus pradunami kelio rekonstrukcijos darbai – formuojama kelio sankasa, atliekami vertikalalaus planiravimo darbai, įrengiamas pagrindas, įrengiamos visos dangos, pastatomi kelio ženklai, inžinerinės saugumo priemonės ir sutvarkoma teritorija. Visi kelio statybos darbai turi būti vykdomi neuždarant transporto eismo – kelio dangos konstrukciją tikslinga rengti po pusę projekcinio kelio pločio.

Autotransporto ir mechanizmų judėjimo vietose esami veikiantys inžineriniai tinklai laikinai uždengiami gelžbetoninėmis kelio plokštėmis arba apsaugojami kitokiu patikimu būdu. Esami tinklai neturi būti pažeisti. Sandėliuoti gruntą ir medžiagas virš esamų inžinerinių tinklų draudžiama. Žemės darbai prie esamų inžinerinių tinklų vykdomi rankiniu būdu ir dalyvaujant atitinkamų žinybų atstovams. Žmonių judėjimo vietose per iškastas tranšėjas įrengiami laikini mediniai tilteliai su aptvaru. Iškastos duobės ir tranšėjos turi būti pažymėtos gerai matomais ženklais (matomais ir tamsiu paros metu) bei aptvertos. Grunto sutankinimas atliekamas vibraciniais volais ir rankiniais elektriniais arba pneumatiniiais plūktuvais. Tranšėjose atsiradus

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	19	40	0

gruntiniam arba atmosferiniam vandeniui, jis turi būti nedelsiant pašalintas siurbliais ir nuvestas į pakelės griovius.

Statybos eigoje už tvarkomos teritorijos ribų išardytos arba apgadintos dangos turi būti pilnai atstatytos į pirminę padėtį. Darbų zonoje, klojant inžinerinius tinklus, nuimtas ir išsaugotas augalinis grunto sluoksnis grąžinamas į pradinę vietą. Visi medžiai, nepatenkantys į užstatymo zoną, išsaugomi. Šalia darbo zonos esančius išsaugomus medžius rekomenduojama nugenėti, o jų kamienus laikinai aptaisyti lentomis arba mediniais skydais iki 2 m aukščio. Tranšėjos šalia esamų medžių, esant reikalui, kasamos su išramstymu, nepažeidžiant medžių šaknų.

Visi statybos mechanizmai turi būti tvarkingi. Degalų ir tepalų nutekėjimas ir patekimas į gruntą bei vandenį draudžiamas. Iš statybos aikštelės išvažiuojančio autotransporto ir kitų mechanizmų ratai turi būti nuplaunami vandeniui.

Žemės darbai vykdomi 0,25–0,65 m³ kaušo talpos ekskavatoriais, iškastą gruntą išvežant į sandėliavimo aikštelę arba laisvoje vietoje šalia, kiek tai leidžia konkrečios sąlygos. Sandėliuoti gruntą virš esamų veikiančių inžinerinių tinklų, o taip pat pravažiuoimuose ir praėjimuose draudžiama. Atliekamas (nereikalingas) gruntas pakraunamas į autotransportą ir išvežamas, suderinus jos vietą su atitinkama tarnyba.

Žemės darbai vykdomi, vadovaujantis STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ bei JT ŽS 17 nurodymais ir reikalavimais. Vykdamas visus darbus, būtina vadovautis galiojančiais atitinkamais norminiais dokumentais ir reikalavimais, nurodytais atitinkamose projekto dalyse.

2.3. Statybos techninė priežiūra

Statinio techninė priežiūra vykdoma pagal 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“, statinio statybos techninio prižiūrėtojo pareigos nustatytos Statybos įstatymo 19 straipsnyje. Statinio statybos techninio prižiūrėtojo (bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovo) bei specialiosios statinio statybos techninės priežiūros vadovo kvalifikacinius reikalavimus nustato STR 1.02.01:2017. Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“

2.3.1. Statinio techninio prižiūrėtojo veiklos vykdymo ypatumai

Statinio statybos techninis prižiūrėtojas savo veiklos rezultatus įformina, įrašydamas reikalavimus Statybos darbų žurnale arba pasirašydamas (vizuodamas) dokumentus (statinių statybos darbų priėmimo aktus, inžinerinių statinių, technologinių inžinerinių sistemų ir bendrųjų statinio inžinerinių sistemų, laikančiųjų konstrukcijų, paslėptų statinio konstrukcijų, paslėptų statybos darbų bei įrenginių bandymo aktus).

Statinio statybos techninio prižiūrėtojo parašas dokumentuose patvirtina jo reikalavimų vykdymą statinio statybos vadovui, o priimant atliktus darbus – tų darbų būtiną normatyvinę kokybę ir dokumentuose nurodytų statybos darbų kiekių atitikimą faktiniams darbų kiekiams.

Statinio statybos techninio prižiūrėtojo veikla vykdoma pagal jo ir statytojo (užsakovo) sutartį. Statinio statybos techninio prižiūrėtojo veikla prasideda sudarius techninės priežiūros sutartį (arba paskyrus statinio statybos techninį prižiūrėtoją įsakymu ar kitu tvarkomuoju dokumentu, nustatytu įmonės įstatuose) 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ VII skyriaus 4 skirsnio nustatyta tvarka ir tęsiasi iki statinio statybos užbaigimo akto ar deklaracijos surašymo. Techninės priežiūros sutartyje, be kitų reikalavimų, turi būti nustatytas terminas, per kurį techninis prižiūrėtojas turi pateikti statytojui (užsakovui) civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties kopiją, jos įsigaliojimo įrodymus, nurodyti draudimo įmonę, draudimo sumą ir pagrindines draudimo sąlygas.

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	20	40	0

2.3.2. Techninės priežiūros sutartys

Statytojas (užsakovas) techninei priežiūrai atlikti skiria (samdo) statinio statybos techninį prižiūrėtoją (bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovą) vienu iš žemiau išvardytų būdų:

- jei statinio statybos techninio prižiūrėtojo (bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovo) parinkimas pavedamas juridiniam asmeniui (įskaitant projektavimo įmonę, parengusią to statinio projektą), sudaroma techninės priežiūros sutartis su tuo juridiniu asmeniu;
- statytojas (užsakovas), kai jis yra juridinis asmuo, techninę priežiūrą atlikti tvarkomuoju dokumentu gali pavesti savo struktūriniam padaliniiui (tarnybai), kuris nuolat atlieka tas funkcijas, arba turintiems teisę atlikti techninę priežiūrą darbuotojams;
- jei statinio statybos techniniu prižiūrėtoju (bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovu) pasirinktas fizinis asmuo, statytojas (užsakovas) sudaro sutartį su tuo fiziniu asmeniu Civilinio kodekso [3.3], Darbo kodekso [3.4] ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Draudžiama sudaryti sutartį techninei priežiūrai atlikti su to statinio statybos rangovu ar jo įmonėje dirbančiais fiziniiais asmenimis taip pat su projektuotojais, fiziniiais ar juridiniais asmenimis, turinčiais (ar turėjusiais) sutartinių santykių su rangovu dėl techninės priežiūros objekto projektavimo darbų atlikimo.

Statinio statybos techninis prižiūrėtojas, statytojui (užsakovui) pareikalavus, raštu pateikia jam informaciją apie visus statinius, kurių statybos techninę priežiūrą jis vykdo, kad statytojas (užsakovas) galėtų įvertinti, kaip statinio statybos techninis prižiūrėtojas galės vykdyti savo funkcijas.

2.3.3. Techninės priežiūros organizavimas

Visų statinių, statybai privaloma bendroji (bendrųjų statybos darbų) techninė priežiūra. Ypatingųjų statinių statybai privaloma bendroji (bendrųjų statybos darbų) techninė priežiūra ir specialioji statybos techninė priežiūra, jeigu vykdomi specialieji statybos darbai.

Bendrąją (bendrųjų statybos darbų) techninę priežiūrą gali atlikti vienas statinio statybos techninis prižiūrėtojas (bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovas) arba jo vadovaujama priežiūros grupė.

Specialiąją statinio statybos techninę priežiūrą gali atlikti vienas specialiosios statinio statybos techninės priežiūros vadovas arba jo vadovaujama priežiūros grupė.

Neatestuoti atitinkamų statybos sričių specialistai, dirbantys kaip statinio statybos techninio prižiūrėtojo (bendrosios ar specialiosios statinio statybos techninės priežiūros vadovo) pagalbininkai, privalo turėti aukštesnįjį statybos išsilavinimą ar kitą techninį išsilavinimą (specialųjį vidurinį) ir atsiskaito jam. Statytojui (užsakovui) atsiskaito tik statinio statybos techninis prižiūrėtojas.

Statinio statybos techninės priežiūros grupės sudėtis nustatoma sudarant techninės priežiūros sutartį. Minimalus techninių prižiūrėtojų skaičius nurodomas viešųjų pirkimų dokumentuose.

2.3.4. Statinio statybos techninės priežiūros tvarka

Statinio statybos techninis prižiūrėtojas (bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovas), vykdydamas 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ VII skyriaus 1 skirsnyje nustatytas jo pareigas ir naudodamasis 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ VII skyriaus 5 skirsnyje suteiktomis teisėmis, vykdo statinio statybos techninę priežiūrą pagal 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ VII skyriaus 4 skirsnyje nustatytą tvarką.

Statinio statybos techninis prižiūrėtojas privalo būti statybvietėje pradedant kiekvieną naują statybos darbų technologinį procesą ir jo metu ne rečiau kaip 2 kartus per savaitę. Taip pat tikrina ir priima (patvirtinant jų atitikimą naudoti) iš statinio statybos vadovo

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	21	40	0

paslėptus statybos darbus ir paslėptas statinio konstrukcijas (statybos vadovui pateikus dokumentaciją), dalyvaujant specialiųjų statinio statybos techninių priežiūrų vadovams ir statinio projekto vykdymo priežiūros vadovui (kai statinio projekto vykdymo priežiūra privaloma), ir pasirašo atitinkamus aktus

2.3.5. Statinio statybos techninės priežiūros laiko skaičiavimas:

2 lentelė. Darbo apimtis statybos techninei priežiūrai.

DARBO APIMTIS KELIŲ IR GATVIŲ STATYBOS TECHNINEI PRIEŽIŪRAI					
EIL. NR.	PAVADINIMAS	MINIMALUS VALANDŲ SKAIČIUS	KIEKIS	VALANDŲ SKAIČIUS OBJEKTUI	PASTABOS
1	Projekto nagrinėjimas	20	1	20	
2	Vienas kilometras kelio ar gatvės su vieno sluoksnio asfalto danga	50	0,418	20,9	Sankasos įrengimo, vandens nuvedimu ir drenažu, apsauginio šalčiui atsparaus sluoksnio, šalčiui neįtraus sluoksnio įrengimo, pagrindo įrengimo ir asfalto dangos vieno sluoksnio įrengimo techninė priežiūra
3	Viena nuovaža	12	9	21,6	k = 0,2
4	Vienas kilometras asfaltbetonio dangos (kai įrengiama daugiau kaip viensluoksnė danga)	12	0	0	
5	Eismo saugumo priemonių įrengimas (vienam kilometrui kelio ar gatvės)	16	0,418	2,7	k = 0,4
6	Viena sankryža	16	1	6,4	k = 0,4
7	Dokumentacijos tvarkymas (paslėpti darbai, statybos produktų atitikties dokumentų, statybos žurnalų tvarkymas, aktų pasirašymas)	12	2	24	12 val. skirta vienam mėnesiui, valandas reikia dauginti iš statybos trukmės (mėnesiais)
8	Geodezinės nuotraukos tikrinimas	12	1	12	
9	Užbaigimo komisija	24	1	24	

IŠ VISO:

131,6

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	22	40	0

3. BENDRIEJI STATYBOS DARBŲ STATYBVIETĖJE SAUGOS, SVEIKATOS IR HIGIENOS REIKALAVIMAI IR SĄLYGOS

Visais darbo saugos klausimais būtina vadovautis „Kėlimo kranų naudojimo taisyklės“ bei kitais veikiančiais įstatymais ir norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbų saugą ir higieną statyboje.

Ypatingą dėmesį būtina atkreipti į tai, kad:

- pašaliniai asmenys nepatektų į darbų vykdymo zoną;
- kasamų duobių ir tranšėjų šlaitų nuolydžiai atitiktų STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“;
- nulipimui į tranšėjas, daubas ir išlipimui iš jų būtų įrengtos lipynės su turėklais arba kopėčios;
- tranšėjos būtų kasamos nesudarant „stogelių“;
- keliamų gaminių užkabinimas bei perkėlimas būtų atliekamas patikrinta ir išbandyta įranga;
- nebūtų žmonių po keliamais gaminiais ir zonose, kur gaminiai gali nukristi;
- nebūtų palikti pakabinti gaminiai darbo pertraukos metu;
- pastatyti į projektinę padėtį gaminiai būtų atkabinami tiksliai po to, kai jie bus pastoviai įtvirtinti;
- gaminiai nebūtų perkeltami virš zonų už statybos aikštelės ribų bei virš zonų, kur yra žmonės;
- nebūtų žmonių ant nukeliamų konstrukcijų;
- perkeliamos konstrukcijos nesiūbuotų ir nesisuktų, o nukeliamos plokštės būtų prilaikomos lanksčiomis atotampomis;
- elektriniai statybos mechanizmai, įrankiai būtų įžeminti;
- iki statybos pradžios būtų parengtas technologinis (darbų vykdymo) projektas;
- žemės darbai prie esamų inžinerinių komunikacijų būtų vykdomi rankiniu būdu ir dalyvaujant atitinkamų žinybų atstovams;
- būtų paskirtas darbuotojas, atsakingas už visų darbo saugos reikalavimų vykdymą.

Statybos aikštelėje prie buitinių patalpų būtina įrengti priešgaisrinį postą (skydas su gesintuvais ir kitu priešgaisrinio inventoriu).

Buities, sanitarinės, higienos ir kitos patalpos įrengiamos atsižvelgiant į statybvietėje vykstančius statybos procesus ir turi atitikti „Buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimus“ (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 501).

Statybininkų buitiniams – gamybiniais poreikiams patenkinti įrengiamos laikinos buitinės patalpos, skirtos specialiujų rūbų laikymui, dirbančiųjų asmenų higienai, poilsiui, apšilimui, mediciniam aptarnavimui ir maitinimui. Geriausia statybos aikštelėje įrengti inventorines buitines patalpas. Jų tipą reikia parinkti atsižvelgiant į statybos trukmę:

- surenkamos, jei > 1,5 metų;
- konteineriai – iki 6-18 mėn.;
- kilnojamos – iki 6 mėn.

3 lentelė. Laikinių buitinių patalpų plotų normatyviniai rodikliai:

Patalpų pavadinimas	Skaiciavimo metodika	Plotas
Statinio statybos vadovo ir darbų vadovų patalpos	Vienam žmogui	5 m ²
Drabužinės	Vienam žmogui	1,13 m ²
Prausyklos	Vienam žmogui	0,26 m ²
Drabužių ir avalynės džiovavimo patalpos	Vienam žmogui	0,20 m ²
Poilsio ir valgymo patalpos	Vienam žmogui	1 m ²
Patalpos sušilti	Vienam žmogui	0,1 m ² (mažiausiai 8 m ²)
Dušinės	Atsižvelgiant į gamybos proceso	Dušo kabina – 1,75 m ²

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	23	40	0

	sąlygas - 1 dušinė 15 žmonių - 1 dušinė 7 žmonėms - 1 dušinė 5 žmonėms	Persirengimo patalpa – 2,0 m ²
Tualetas	Vienas tualetas 30-čiai žmonių	Kabinos dydis 1,2x0,8 m

Geriamasis vanduo:

– Geriamojo vandens įrenginiai turi būti įrengti prie gamybos patalpų arba poilsio patalpose, o įrenginiai turi būti žymimi ženklu „Geriamasis vanduo“. Geriamojo vandens įrenginius draudžiama įrengti sandėliavimo patalpose, prie intensyvaus transporto naudojimo vietų ir prie pavojingų įrenginių. Tiekiamas vanduo turi atitikti geriamojo vandens higienos ir kokybės reikalavimus.

Darbininkai turi būti aprūpinti specialia apranga ir individualios apsaugos priemonėmis. Objekte turi būti vaistinė su vaistais, tvarsčių rinkinys, pirmosios pagalbos priemonės ir komplektas būtiniausių vaistų, kurių galiojimo terminas nėra pasibaigęs.

Darbo vietos objektuose įrengiamos pagal „Darboviečių įrengimo statybvietės nuostatus“.

Statybos metu statybvietėje darbdavys privalo vykdyti Lietuvos Respublikos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytas darbdavio pareigas bei užtikrinti:

- tvarką ir švarą;
- tinkamą darbo vietų išdėstymą, atsižvelgdamas į priėjimo prie šių darbo vietų sąlygas bei nustatydamas judėjimo kelius arba zonas;
- saugias įvairių medžiagų naudojimo ir tvarkymo sąlygas;
- darbo įrenginių ir įrangos techninę priežiūrą, jų patikrinimą prieš naudojimą ir reguliarią kontrolę, siekdamas pašalinti trūkumus, galinčius pakenkti darbuotojų saugai ir sveikatai;
- įvairių medžiagų atskyrimą ir jų sandėliavimo vietų įrengimą, jei tai ypač pavojingos žaliavos arba medžiagos – tokių vietų ženklinimą;
- panaudotų pavojingų medžiagų tinkamą rūšiavimą, saugojimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams;
- statybinių ir kitų atliekų rūšiavimą, saugojimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams;
- darbų arba darbų etapų normalią trukmę ir eiliškumą, numatytus statybos darbų technologijos projektuose, darbų ar jų etapų trukmės koregavimą, atsižvelgdamas į darbų eigą.

Elektros įrenginiai ir jų instaliacija:

- elektros įrenginiai ir jų instaliacija statybvietėje, ypač jei jie veikiami aplinkos veiksnių, turi būti reguliariai prižiūrimi ir tikrinami;
- privalu patikslinti, patikrinti ir aiškiai pažymėti įrenginius, buvusius statybvietėje prieš ją įrengiant;
- elektros oro linijos pagal galimybes turi būti iškeltos už statybvietės ribų; jeigu elektros oro linijos negalima iškelti, tai elektros srovė turi būti išjungta. Jei to negalima padaryti, oro liniją reikia atitverti ar pažymėti ženklu, kad į šią teritoriją nepatektų transporto priemonės ir įrenginiai. Jeigu statybvietėje transporto priemonėms reikia važiuoti po oro linija, turi būti įrengti įspėjamieji ženklai ir kabantieji aptvarai.

Atmosferos poveikis: darbuotojai turi būti apsaugoti nuo atmosferos veiksnių, kenkiančių jų saugai ir sveikatai.

Krentantys daiktai:

- darbuotojai turi būti apsaugoti nuo krentančių daiktų kolektyvinėmis saugos priemonėmis, taip pat darbuotojams turi būti išduotos reikiamos asmeninės apsauginės priemonės;
- medžiagos ir įrenginiai turi būti išdėstyti arba sudėti taip, kad negalėtų nuslysti arba nuvirsti;

Kritimas iš aukščio:

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	24	40	0

- nuo kritimo iš aukščio darbuotojus būtina apsaugoti atramomis, reikiamo aukščio ir tvirtais aptvarais su rankiniais turėklais, tarpine sija ir grindjuoste arba apsaugai naudoti kitas lygiavertes priemones;
- darbai aukštyje turi būti atliekami tik naudojant tinkamus įrenginius arba kolektyvines apsaugos priemones, tokias kaip aptvarus, platformas arba apsauginius tinklus ir kitas priemones. Jei dėl darbo pobūdžio tokių įrenginių naudoti negalima, turi būti įrengtos reikiamos priėjimo prie darbo vietos priemonės ir naudojami saugos diržai arba taikomi kiti tvirtinimo metodai;
- kopėčios turi būti pakankamai tvirtos ir reikiamai prižiūrimos. Jos turi būti tinkamai panaudojamos atitinkamose vietose ir pagal paskirtį.

Darbai iškasose (tranšėjose), šuliniuose, tuneliuose, požeminiai ir žemės darbai:

- dirbant iškasose (tranšėjose), šuliniuose, požemiuose arba tuneliuose, reikia imtis saugos priemonių, kurios:
  - užtikrintų ramsčių, klojinių, šlaitų ir pylimų patikimumą;
  - pašalintų darbuotojų, medžiagų arba daiktų kritimo, vandens prasiskverbimo pavojų;
  - užtikrintų pakankamą visų darbo vietų vėdinimą, kad oras būtų nekenksmingas ir nepavojingas sveikatai;
  - leistų darbuotojams išsigelbėti kilus gaisrui arba prasiskverbus vandeniui ar kitoms medžiagoms;
  - prieš pradėdant žemės darbus turi būti atlikti matavimai, kad būtų nustatytas ir pašalintas arba kiek įmanoma sumažintas požeminių kabelių ir kitų inžinerinių tinklų keliamas pavojus;
  - iškasos (tranšėjos) turi būti įrengtos taip, kad į jas būtų galima saugiai įeiti ir išeiti;
  - iškastas gruntas, medžiagos ir judančios transporto priemonės turi būti laikomi saugiu atstumu nuo iškasų (tranšėjų). Kai reikia, turi būti pastatyti tinkami aptvarai.

Plieno arba betono konstrukcijos, klojiniai ir sunkūs surenkamieji statybiniai elementai:

- plieno arba betono konstrukcijos ir jų dalys, klojiniai, surenkamieji statybiniai elementai arba laikinos sijos ir ramsčiai turi būti pagaminti, sumontuoti ir išardomi tik prižiūrint kompetentingam asmeniui;
- būtina imtis apsaugos priemonių, kad laikinas konstrukcijų netvirtumas arba nestabilumas nesukeltų pavojaus darbuotojams;
- klojiniai, laikinos sijos ir ramsčiai turi būti taip suprojektuoti ir apskaičiuoti, sumontuoti ir prižiūrimi, kad galėtų atlaikyti veikiančias apkrovas.

Darbdavys, vykdamas darbus statybvietyje, privalo informuoti darbuotojus ir (arba) jų atstovus apie visas darbuotojų saugos ir sveikatos priemones, kurios taikomos statybvietyse Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatyta tvarka. Ši informacija darbuotojams turi būti pateikta suprantamai. Be to, atsižvelgiant į rizikos laipsnį statybvietyje ir jos dydį, nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų prevencijos klausimais privalo būti konsultuojami visi darbuotojai ir jų atstovai, dirbantys statybvietyje.

Detalus darbuotojų saugos ir sveikatos priemonių užtikrinimas turi būti numatytas statybos technologiniame projekte.

3.1. Kvalifikaciniai reikalavimai statybos darbų vadovui

Pagrindinėms statybos techninės veiklos sritims gali vadovauti ir atlikti toms sritims paskirtas funkcijas tik atestuoti specialistai, turintys specialų techninį išsilavinimą ir profesinį patyrimą. Specialistų, dirbančių pagrindinėse statybos techninės veiklos srityse, atestavimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota valstybės valdžios institucija.

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	25	40	0

3.2. Darbuotojų mokymo ir atestavimo saugos ir sveikatos klausimais

Visi įmonės darbuotojai nepriklausomai nuo darbo stažo, kvalifikacijos, gamybos pobūdžio, turi būti instruktuojami darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais Rangovo pasirinkta tvarka.

Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų, pagal kurias instruktuojami darbuotojai, rengimo ir darbuotojų instruktavimo tvarką saugos ir sveikatos instrukcijos, sąrašą sudaro darbdavys, suderinęs su Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio inspektavimo skyriaus viršininku.

3.3. Reikalavimai personalui

Savarankiškai dirbti statybos darbus, reikalaujančius profesinių įgūdžių ir atitinkamos kvalifikacijos, gali asmenys:

- ne jaunesni kaip 18 metų;
- turintys gydytojo leidimą dirbti;
- turintys kvalifikaciją atitinkamam darbui atlikti ir tai patvirtinantį dokumentą - pažymėjimą (žemkasio, aukštalipio, prikabinėtojo ir kt. darbams);
- apmokyti pagal bendrovės darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus, mokymo programą ir instruktuoti bendrovėje nustatyta tvarka;
- mokantys suteikti pirmąją pagalbą, gesinti gaisrą, elgtis kitose ekstremaliose situacijose.

Naujai priimti į darbą nekvalifikuoti asmenys iki kvalifikacijos suteikimo gali dirbti tik kvalifikuoto darbuotojo prižiūrimi. Po to, kai įsitikinama ir leidžiama dirbti savarankiškai, apie tai darbų vadovas atžymi darbuotojų instruktavimo žurnale.

Statybvietėje dirbantis(ys) darbų vadovas(ai) privalo būti atestuotas darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais ir žinoti saugos darbe reikalavimus.

- Darbai privalo būti organizuojami taip, kad nepažeistų darbuotojo darbo ir poilsio režimo:
  - Darbo laikas negali būti ilgesnis kaip 40 vai. per savaitę;
  - Kasdienė darbo laiko trukmė neturi viršyti aštuonių darbo valandų;
  - Maksimalus darbo laikas, įskaitant viršvalandžius (viršvalandžius dirbti galima tik išimtiniais atvejais), per 7 dienas neturi viršyti 48 vai.;
  - Darbuotojo viršvalandinis darbas per 2 dienas iš eilės neturi viršyti 4 vai.

Kiekvienas darbuotojas privalo būti atsargus ir atidus, saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų saugai ir sveikatai.

3.4. Reikalavimai aprūpinant darbuotojus asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis ir statyviečių įrengimui

Darbuotojai turi būti aprūpinti kolektyvinėmis saugos priemonėmis ir asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis (AAP) laikantis Bendrovėje patvirtintos „Asmeninių apsaugos priemonių išdavinio tvarkos“. Kiekvienas darbuotojas aprūpinamas apsauginiu šalmu, atitinkančiu LST EN 397 reikalavimus. Šalmas yra neremontuotina apsaugos priemonė. Kiekvienas darbuotojas turi būti aprūpinamas pirštinėmis nuo mechaninių sužalojimų. Pirštines turi atitikti LST EN 388 reikalavimus. Kiekvienas darbuotojas turi dėvėti jo plaštakos dydį atitinkančias pirštines. Pirštinių piktogramoje yra keturi skaičiai, iš eilės nurodantys pirštinių apsauginių savybių tvėrmės lygius mechaniniams poveikiams (pvz. žemkasiams pirštines, kurių piktogramoje pirmas skaičius iš keturių 4).

• Kolektyvinės saugos priemonės ir asmeninės apsauginės priemonės turi būti naudojamos pagal paskirtį ir gamintojo nurodymus. Naudoti šias priemones kitiems tikslams draudžiama.

• Visi darbuotojai, atliekantys statybos darbus, privalo dėvėti ryškiaspalvius darbo rūbus ar signalines liemenes.

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	26	40	0

- Statybvietės ir darbo vietos turi būti įrengtos ir paženklintos pagal „Darboviečių įrengimo bendrųjų nuostatų“, „Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų“, „Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų“ ir „Automobilių kelių darbų vietų aptvėrimo ir eismo reguliavimo taisyklės T DVAER 12“ reikalavimus su reikiamais aptvarais, saugos ženklais, apšvietimu.

- Pastoviose, kilnojamose bei laikinose gamybinėse ir buitinėse patalpose turi būti pirmosios medicininės pagalbos ir pirminės gesinimo priemonės.

- Statybviečių ir darbo vietų teritorija turi būti tvarkinga, nuolat valoma, gamybos atliekos ir šiukšlės turi būti išgabėtos į specialiai paruoštas vietas ir rūšiuojamos.

- Teritorijoje turi būti numatytos medžiagų sandėliavimo vietos.

- Gaisro ir sprogių atžvilgiu pavojingose vietose draudžiama naudoti atvirą ugnį.

- Rūkyti tik tam tikslui skirtose, ženklais pažymėtose ir tinkamai įrengtose vietose, kuriose yra gesinimo priemonės. Draudžiama rūkyti buitinėse patalpose, transporto priemonėje, kuria darbuotojas vežamas į darbo vietą.

3.5. Reikalavimai darbui su įrenginiais ir medžiagomis

- Naudojami darbo įrenginiai turi būti techniškai tvarkingi, pritaikyti darbui ir atitikti saugos ir sveikatos reikalavimus nurodytus „Darbo įrenginių naudojimo bendruosiuose nuostatuose“ ir techniniame reglamente „Mašinų sauga“, nekelti pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai.

- Darbo įrenginiai turi būti naudojami, techniškai prižiūrimi ir aptarnaujami pagal gamintojo nustatytą tvarką ir techninio eksploatavimo sąlygas.

- Ant darbo įrenginių turi būti saugos ženklai, žymenys. Jei jie dėl kokių nors priežasčių yra pažeidžiami, ženklai, žymenys turi būti atnaujinti.

- Visos medžiagos turi būti naudojamos pagal paskirtį ir taip, kad nekeltų pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai, neteštų aplinkos.

- Pervežti, laikyti ar naudoti medžiagas reikia laikantis reglamentuojančių normatyvinių dokumentų, saugos taisyklių ar instrukcijų.

- Darbuotojai, dirbantys su kenksmingomis agresyviomis, degiomis, sprogiomis medžiagomis, turi būti supažindinti su šių medžiagų saugos duomenų lapu ir žinoti jų poveikį žmogui, mokėti naudotis asmeninėmis apsauginėmis ir higienos priemonėmis, saugiai elgtis ekstremaliose situacijose (gaisro, sprogių, stichinių nelaimių atvejais).

3.6. Saugos darbe reikalavimai dirbant su mechanizmais

- Dirbti statybos mašinų (ekskavatorių, frezų, buldozerių, skreperių, greiderių, kėlimo kranų, automobilių) mašinistu gali asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų, turintis mašinisto (traktorininko, vairuotojo) pažymėjimą, leidžiantį dirbti su šio tipo mechanizmu, pasitikrinęs sveikatą, apmokytas ir instruktuotas.

- Visi darbuose naudojami savaeigiai mechanizmai darbo metu turi būti su įjungtais oranžinės spalvos mirksinčiais švyturėliai.

- Veikiančių mechanizmų darbo zonoje draudžiama būti pašaliniais asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su mechanizmų darbu.

- Aptikus mechanizmų darbo zonoje didelių akmenų, kelmų ar kitų daiktų, kurie gali sukelti pavojų, būtina pašalinti kliūtį.

- Elektros perdavimo linijų apsauginėje zonoje galima dirbti tik turint tinkamai įformintą paskyrą-leidimą.

- Darbo metu turi patikimai veikti visos apsaugos priemonės ir įtaisai (apsauginiai vožtuvai, avariniai jungikliai ir kt.). Visos judančios mašinos dalys turi būti uždengtos apsauginiais gaubtais.

- Dirbant kelių tiesimo ir statybos mašinomis draudžiama:

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	27	40	0

- įlipti, išlipti iš mašinos jos eigos metu;
- dirbti esant atidarytomis kabinos durelėms;
- dirbti su išjungtu švyturėliu;
- dirbti krovinių kėlimo įrenginių veikimo zonoje;
- kabinoje vežti žmones;
- stovėti ant judančios mašinos laiptelio;
- palikti veikiančią mašiną be priežiūros;
- palikti neveikiančią mašiną nuokalnėje;
- remontuoti esant įjungtam varikliui, kompresoriui ar esant oro slėgiui jungiamosiose žarnose.

3.7. Kelio juostos paruošimas

- Ruošiant kelio juostą, medžiai ir krūmai iškertami statybos darbų technologijos projekte nurodytame plote.
- Darbus kirtavietėse organizuoja darbų vadovas pagal patvirtintą darbų technologijos projektą. Su juo supažindinami visi kirtavietėje užimti darbuotojai.
- Ploniems medeliams ir krūmams pjauti naudojamos rankinės nešiojamos motorinės krūmapjovės.
- Nešiojama motorine krūmapjove ar benzopjūkle gali dirbti tik apmokytas ir atitinkamą pažymėjimą turintis darbuotojas.
- Negalima dirbti be veidą ir akis apsaugančio skydelio, prieštriukšminių ausinių, šalmo, pirštinių.
- Pagrindiniai saugos reikalavimai dirbant su rankine krūmapjove:
  - draudžiama dirbti be disko apsauginio gaubto, pratekant degalams;
  - draudžiama dirbti neprisigėsus krūmapjovės prie diržo;
  - draudžiama pjauti nematant pjovimo disko;
  - pjovimas atliekamas diskui sukantis didžiausiu greičiu;
  - dirbant tvirtai stovėti, kojas statyti pečių plotyje;
  - nevalyti disko veikiant varikliui;
  - nuolat stebėti, kad pavojojingoje zonoje nebūtų pašalinių asmenų;
  - prieš pjaunant storesnius medelius išvalyti teritoriją apie juos;
  - pereinant nuo vieno medelio prie kito žiūrėti, kad diskas nesisuktų;
  - tankius medelius ir krūmus pradėti pjauti nuo retesnės vietos;
  - neišjungus variklio, nedėti krūmapjovės ant žemės, netepti, nevalyti ir neremontuoti.

3.8. Žemės sankasos įrengimas

- Žemės sankasos įrengimo darbai vykdomi pagal JT ŽS 17, „STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ ir statybos taisyklės.
- Paruošiamieji darbai vykdomi prieš įrengiant kelio sankasą. Kartu vykdyti paruošiamuosius ir žemės darbus draudžiama, išskyrus atvejus, specialiai numatytus statybos darbų technologijos projekte.
- Tiesiant kelią turi būti užtikrintas paviršinio vandens nuleidimas iš visos darbų zonos. Įrengti laikiną vandens nuleidimą ir iš anksto nusausinti plotą (paviršinio vandens nuleidimas ir gruntinio vandens lygio sumažinimas) būtina laikantis statybos darbų technologijos projekte numatyto eiliškumo. Plotuose, parengtuose žemės darbams, neturi kauptis vanduo.
- Projekte numatytus atkalnės griovius, grunto volus, apsaugančius kelio juostą nuo lietaus ir tirpstančio sniego vandens reikia įrengti prieš pradėdant žemės sankasos rengimo darbus.
- Iškastas gruntas turi būti išvežamas į sąvartyną arba pagal galimybes supilamas į prizmes išilgai už griovio šlaito.

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	28	40	0

- Negalima leisti, kad vanduo nuo iškasos šlaitų tekėtų link žemės sankasos. Pylimo šlaitais nutekantis vanduo neturi kauptis prie žemės sankasos pado.
- Žemės sankasos įrengimo aptvėrimas ir konstrukcija numatomas statybos darbų technologijos projekte.
- Dirbti žemės darbus požeminių komunikacijų (elektros, ryšių kabelių ir kt.) zonoje leidžiama tik tinkamai įforminus paskyrą – leidimą ir gavus šias komunikacijas eksploatuojančios įmonės raštišką leidimą. Taip pat draudžiama dirbti be bendrovės vyr. energetiko priskirto elektrotechninio personalo darbuotojo. Prie leidimo turi būti pridedamas pasas (schema), sudarytas pagal darbo brėžinius, kuriame nurodytas komunikacijų išdėstymas ir įgilinimas.
- Dirbti požeminių komunikacijų veikimo zonoje galima tik tiesiogiai vadovaujant darbų vadovui, o elektros, ryšių kabelių apsauginėje zonoje - tik stebint elektros, ryšių tinklus eksploatuojančios įmonės atstovui.
- Arti veikiančių komunikacijų leidžiama dirbti tik kastuvais. Kasti mechanizuotai ar naudoti smūginius įrankius (laužtuvus, kaplius, pleištus ir pneumatinius įrankius) draudžiama.
- Kasant gruntą rankomis, darbininkai turi dirbti saugiam atstume (darbininkų darbo zonos neturi kirstis), kad neužgautų vienas kito naudojamais įrankiais.
- Vykdamas mechanizuotus žemės sankasos paruošimo ir statybos darbus reikia ypatingai stebėti tas darbų vietas, kur tikėtinos grunto nuošliaužos bei nuogriuvos. Pavojingos vietos turi būti atitvertos ir pažymėtos atitinkamais įspėjamais užrašais. Dirbti tokiose vietose leidžiama tik po kasdieninės darbų vadovo apžiūros.
- Kelių tiesimo mašinas ir transporto priemonės leidžiama pastatyti, jomis dirbti arba važiuoti šalia iškasų (duobių, tranšėjų, griovių ir kt.) su nesutvirtintais šlaitais tokiu atstumu, koks nurodytas statybos darbų technologijos projekte.
- Kai statybos darbų technologijos projekte nėra nurodytų atstumų, rekomenduojamas minimalus atstumas nuo iškasų briaunos krašto iki artimiausios kelių tiesimo mašinos atramos ar transporto priemonės rato nustatomas pagal žemiau pateiktą lentelę.

4 lentelė. Minimalus atstumas nuo iškasų briaunos iki artimiausios transporto priemonės ar mechanizmo (parenkant atstumą, būtina įvertinti krovinio ir kelių tiesimo mašinos ar transporto priemonės bendrąją masę).

Iškasos gylis, m	Gruntas			
	Smėlis (SB, SG, SP)	Priesmėlis (SD, SD ₀)	Priemolis (ŽM, ŽM ₀ , SM, SM ₀)	Molis (ML, MV)
1,0	1,5	1,25	1,00	1,00
2,0	3,0	2,40	2,00	1,50
3,0	4,0	3,60	3,25	1,75
4,0	5,0	4,40	4,00	3,00
5,0	6,0	5,30	4,75	3,50

ML – mažo plastiškumo molis.

MV – vidutinio plastiškumo molis.

SB – blogos sanklodos smėlis.

SG – geros sanklodos smėlis.

SD, SD₀ – dulkingasis smėlis.

SM, SM₀ – molingasis smėlis.

SP - periodinės sanklodos smėlis.

P – piltinis gruntas iš natūralių gruntų.

ŽB – blogos sanklodos žvyras.

ŽG – geros sanklodos gruntas.

ŽP – periodinės sanklodos gruntas.

ŽM, ŽM₀ – molingasis žvyras.

• Pavojingos zonos, kuriose gali veikti (atsirasti) pavojingi ir/arba kenksmingi veiksniai, turi būti aptvertos signaliniais aptvarais ir paženklintos saugos ir sveikatos apsaugos ženklais arba kitaip aiškiai pažymėtos.

• Kasamame grunte, iškasų šlaituose radus didelių akmenų, riedulių ir kitų kliuvinių, trukdančių judėti ir dirbti mechanizmams, būtina sustabdyti darbus ir juos pašalinti. Jeigu rieduliai ar stambūs akmenys randami iškasos šlaituose, pirmiausia žmonės ir mechanizmai perkeliama

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	29	40	0

saugiu atstumu ir tik po to kliūtis šalinama vadovaujant darbų vadovui.

- Netikėtai aptikus požeminių įrenginių, komunikacijų, sprogstamųjų medžiagų ir šaudmenų, apie kuriuos nebuvo nurodyta, žemės kasimo darbus reikia nedelsiant nutraukti ir pranešti darbų vadovui (teritoriją aptverti). Draudžiama palikti radinius be apsaugos. Darbus tęsti galima tik tada, kai pavojingi radiniai bus pašalinti, teritorija kruopščiai patikrinta ir gautas atitinkamų tarnybų leidimas.

- Prieš pradėdant pamainai dirbti, iškasos šlaitą ir jos viršų apžiūri darbų vadovas. Radus savaime pradėjusį slinkti gruntą ir kitus galimos griūties (nuošliaužos) požymius, dirbti draudžiama. Būtina iš karto nukasti gruntą, neleidžiant, kad jis pats nugriūtų (nušliaužtų).

- Natūralaus drėgnumo gruntuose, jei nėra gruntinio vandens ir požeminių statinių, kasti pamatų duobes be sutvirtinimų leidžiama ne giliau, kaip:

- – 1,0 m – piltiniuose (P), smėlio (SB, SG, SP) ir žvyro (ŽB, ŽG, ŽP) gruntuose;
- – 1,25 m – priesmėlio (SD, SD0) gruntuose;
- – 1,50 m – priemolio (ŽM, ŽM0, SM, SM0) ar molio (ML, MV) gruntuose.

- Dirbant darbininkams ant iškasų ir pylimų šlaitų, gilesnių kaip 3 m ir statesnių kaip 1:1 (jei šlaito paviršius drėgnas – statesnių kaip 1:2) reikia naudoti lipynes ir apsauginius diržus, kad darbininkai nenukristų ir nenuslinktų šlaito paviršiumi.

- Įšalo gylyje žiemą kasti gruntą (išskyrus sausą smėlį (SB, SG, SP)) leidžiama be sutvirtinimų, kasant giliau - būtina naudoti ramsčius ir pastoviai kontroliuoti jų būklę. Sausus smėlio gruntuos nepriklausomai nuo įšalo gylio galima kasti tik naudojant ramsčius arba parenkant atitinkamą šlaito statumą (natūralų byrėjimo kampą).

- Iškasos ir tranšėjos, iškastos žiemą (naudojant ramsčius ar ne), prasidėjus atlydžiui, ilgai veikiamos atmosferos kritulių, o taip pat po grunto atšildymo šildytuvais, turi būti atitinkamai iš naujo išramstytos.

- Prasidėjus pastoviems šalčiams iš šlaitų būtina pašalinti akmenis, kad jie, esant atlydžiui, nenuriedėtų į duobes ir tranšėjas.

- Gruntą, iškastą iš pamatų duobės ar tranšėjos, reikia krauti ne arčiau kaip 0,5 m nuo iškasos briaunos.

- Draudžiama kasti gruntą pasikasimo būdu. Atsiskyrus gruntui, ar iškasos šlaituose suradus riedulių ar akmenų, darbininkai turi būti perkelti iš pavojingos vietos, o atsiskyręs gruntas, rieduliai ir akmenys nuleisti žemyn.

- Darbininkams įlipti į pamatų duobes ir plačias tranšėjas ar iš jų išlipti turi būti įrengtos 0,80 m pločio lipynės su turėklais, o į siauras tranšėjas – pristatomosios kopėčios. Draudžiama darbininkams įlipti ir išlipti naudojantis šlaitų ramsčiais.

- Kai pamatų duobės gylis ir šlaito statumas (šlaito aukščio santykis su pločiu) atitinka šioje lentelėje esančius duomenis, leidžiama pamatų duobes kasti be sutvirtinimų, jei jų dugnas yra aukščiau gruntinio vandens lygio arba prieš tai dirbtinai buvo pažemintas vandens lygis.

5 lentelė. Didžiausias pamatų duobių ir tranšėjų leistinas šlaitų statumas natūralios drėgmės gruntuose.

Gruntai	Šlaito statumas, kai iškasos gylis ne didesnis kaip, m		
	1,5	3	5
Piltiniai nesutankinti(P)	1: 0,67	1: 1	1: 1,25
Smėlio (SB, SG, SP) ir žvyro(ŽV, ŽG, ŽP)	1: 0,5	1: 1	1: 1
Priesmėliai (SD, Sdo)	1: 0,25	1: 0,67	1: 0,85

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	30	40	0

Priemoliai (ŽM, Žmo, SM, Smo)	1: 0	1: 0,5	1: 0,75
Moliai (ML, MV)	1: 0	1: 0,25	1: 0,5

Pastaba. Esant įvairių gruntų rūšių sluoksniams, šlaitų statusas turi būti parenkamas atsižvelgus į silpniausią grunto rūšį.

- Visais atvejais, kai pamatų duobių gylis didesnis kaip 5 m ar esant grunto rūšims, nenurodytoms 2 lentelėje, šlaitų statusas apskaičiuojamas statybos darbų technologijos projekte.
- Esant duobių ir tranšėjų 3-5 m gyliui, įrengiamas ištinis horizontalus sutvirtinimas.
- Duobių ir tranšėjų iki 3 m gylio paramstymui naudojami inventoriniai ramsčiai.
- Jeigu nėra galimybės naudoti inventorinius iškasų, duobių ir tranšėjų sienų ramsčius, reikia naudoti ramsčius, pagamintus pagal Bendrovės Techninio direktoriaus patvirtintus individualius projektus.
- Statant ramsčius, jų viršutinė dalis turi išsikišti virš iškasos briaunos ne mažiau kaip per 0,15 m.
- Iškasos sienų ramsčiai statomi nuo viršaus į apačią, gilinant iškasą ne daugiau kaip kas 0,5 m, o išardomi iš apačios į viršų, išimant ne daugiau kaip tris lentas, o biriuose ir nestabiliuose gruntuose – ne daugiau kaip vieną lentą, užpilant iškasą arba statant pamatus.
- Rišliuose gruntuose leidžiama kasti rotoriniais ir tranšėjiniais ekskavatoriais ne gilesnes kaip 3 m tranšėjas su vertikaliomis sienomis be ramsčių. Tokiose tranšėjose, kuriose dirbs darbininkai, turi būti įrengti šlaitų ramsčiai.
- Dirbti iškasose su įmirkusiais šlaitais ar gilesnėse kaip 1,3 m leidžiama tik darbų vadovui apžiūrėjus iškasos šlaitus ir, jei reikia, panaudojus tinkamas saugos priemones.
- Draudžiama lipti ir dirbti iškasose, iš kurių nepašalintas vanduo.
- Kasant iškasas pakopomis, kiekvienos jų plotis turi būti ne mažesnis nei 2,5 m ir nustatomas priklausomai nuo iškasos gylio bei mašinos techninės charakteristikos.
- Iškasų šlaitų būklę būtina pastoviai sekti, patikrinant grunto būklę prieš kiekvienos darbo dienos pradžią ir darbų eigoje. Atsiradus įtrūkiams reikia imtis priemonių prieš savaiminę grunto griūtį, prieš tai perkėlus žmones iš pavojingų vietų.
- Draudžiama stovėti ar dirbti kelių tiesimo mašinoms ir automobiliams, statyti gerves grunto griuvimo prizmės zonoje.
- Netoli atraminių sienučių ir kitų konstrukcijų gruntas sutankinamas laikantis apskaičiuoto atstumo. Prieš pradėdant darbus, ant slenkančių šlaitų turi būti įrengti reperiai nuošliaužų deformacijos dydžiui ir greičiui stebėti. Aptikus nuošliaužos judėjimo įrodymų, visi darbai ant slenkančių šlaitų sustabdomi.
- Kasant, transportuojant, iškraunant, išlyginant ir tankinant gruntą dviem ar daugiau savaeigėmis arba prikabinamomis kelių tiesimo mašinomis (skreperiais, greideriais, volais, buldozeriais ir kt.), judančiomis viena po kitos, tarp jų turi būti saugūs atstumai, nurodyti šiame plane. Jeigu darbui atlikti reikia, kad kelių tiesimo mašinų veikimo zonoje būtų darbuotojai, privaloma imtis tinkamų priemonių juos apsaugoti.
- Dirbant buldozeriu:
  - perstumiant gruntą įkalnėn, būtina stebėti, kad verstuvo peilis neįsmigtų į gruntą, draudžiama perstumti gruntą buldozeriais nuokalnėse arba įkalnėse, kurių nuolydis didesnis kaip 30° arba viršija nurodytą mechanizmo techniniame pase;
  - metant gruntą nuo verstuvo ant šlaito, buldozerio verstuvai neturi išsikišti užpylimo šlaito briaunos;
  - draudžiama keisti buldozerio važiavimo kryptį esant įgilintam verstuvui;
  - nedirbti molinguose gruntuose lyjant.
- Dirbant autogreideriu:

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	31	40	0

- kad autogreideris neapvirstų, draudžiama jam dirbti šlaituose, kurių nuolydis viršija autogreiderio pase nurodytą leistiną nuolydį;
- važiuojant autogreideriu negalima traukti iš po peilio įvairius daiktus: šaknis, vielą ir pan.;
- jei verstuvą įgilintas į gruntą, negalima reguliuoti verstuvo pokrypį, keisti posūkio kampa;
- važiuojant autogreideriu į kitą darbo vietą, verstuvą ir peilį reikia pakelti į transportavimo padėtį ir patikimai juos užfiksuoti.

- Dirbant ekskavatoriumi:

- ekskavatoriaus darbo aikštelė turi būti išlyginta, tvirtu pagrindu ir ne didesnio nuolydžio, negu nurodyta ekskavatoriaus pase. Jei ekskavatorius grimzta, būtina padėti paklotus;
- dirbti po pakopų nuosvyromis ar kabančiais luitais (stogeliais) draudžiama. Pakopos aukštis neturi viršyti ekskavatoriaus maksimalaus kasimo aukščio;
- dirbant ekskavatoriumi atbuliniu kastuvu draudžiama pasikasti po ekskavatoriaus atraminiu kontūru;
- draudžiama pradėti dirbti be įspėjamojo garsinio signalo ir neįsitikinus, ar nėra žmonių ekskavatoriaus strėlės veikimo zonoje;
- draudžiama statyti ekskavatorių nuogriuvos prizmės zonoje;
- kai vienoje pakopoje dirba du ir daugiau ekskavatorių artimiausias atstumas tarp jų turi būti ne mažesnis kaip didžiausiųjų veikimo spindulių suma. Jeivienas jų arba abu yra draglainai reikia atsižvelgti į kaušo sėmimo spindulį;
- jeigu gruntas purenamas smūginiais įtaisais, būtina ekskavatoriaus priekinį stiklą uždengti tinklu, 30 m zonoje neturi būti žmonių;
- draudžiama ekskavatoriumi krauti negabaritinius krovinius: rąstus, luitus, lentas, gelžbetoninius gaminius ir kt.;
- draudžiama po vikšrais ar ratais pakišti rąstus, akmenis ar kitus daiktus, siekiant ekskavatoriaus stabilumo;
- kraunant gruntą, žmonėms draudžiama būti tarp ekskavatoriaus ir transporto priemonės;
- kraunant gruntą į transporto priemonę ekskavatoriais, vairuotojui ir kitiems asmenims draudžiama būti kabinoje, nebent ji uždengta apsauginiu stogeliu.

- Tankinant gruntą plūktuvais, sumontuotais ant savaeigių mechanizmų, reikia laikytis šių reikalavimų:

- žmonės neturi būti arčiau kaip per 5 m nuo veikiančio plūktuvo;
- mechanizmas neturi priartėti prie pylimo briaunos arčiau kaip per 3 m, o traktorius – arčiau kaip per 0,5 m, matuojant nuo vikšro ar rato.

- Tankinat gruntą (savaeigiais, prikabinamais volais, pneumatiniemis vibravimo plokštėmis ar kt.), reikia laikytis šių reikalavimų:

- veikiant plokštei negalima vibruojančios dalies liesti rankomis. Darbo pertraukų metu bei pereinant darbininkams iš vienos darbo vietos į kitą, vibravimo plokštė turi būti išjungta;
- dirbant su kilnojamais vibruojančiais įrankiais, įrenginiais būtina dėvėti apsaugančias nuo vibracijos pirštines ir avalynę, darbo metu kas 50 min. daryti 5-10 min. pertraukas, kurių metu pasivaikščioti, pamankštinti rankas ir kojas;
- pneumatinio įrankio žarnas darbo metu tempti ir lenkti draudžiama. Neleistina, kad jos liestųsi su lynais, elektros kabeliais ir suvirinimo elektra įrankių laidais, kuriuose yra įtampa, taip pat su deguonies, acetileno ir kitų dujų žarnomis. Žarnos išdėstomos taip, kad per jas nevažinėtų transportas ir nevaikščiėtų žmonės;
- pernešant, kilnojami pneumatiniai įrankiai, įrenginiai laikomi už rankenos, žarna turi būti suvyniota į žiedą. Draudžiama pernešti įrankį laikant už žarnos;
- tankinant volais, atstumas tarp volų turi būti ne mažesnis kaip 2 m;
- tankinant gruntą nereversiniais volais, neturinčiais atbulinio vaizdo veidrodžių, draudžiama važiuoti atbuline eiga.

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	32	40	0

- Važiuojant volu lygiagrečiai šlaito briaunai kryptimi, atstumas iki briaunos turi būti ne mažesnis kaip 1 m.
- Naudojant darbui elektrinius vibratorius reikia laikytis saugaus darbo su elektriniais kilnojamaisiais įrankiais taisyklių reikalavimų.
  - Įrengiant žemės sankasą žiemą, šildant gruntą būtina:
    - šildomą plotą aptverti ne arčiau kaip 3 m atstumu ir pastatyti įspėjamuosius ženklus;
    - nakties metu apšviesti aptvertą šildomą grunto plotą;
    - šildant elektra naudoti ne aukštesnę kaip 380 V įtampą, šildomą vietą privalo nuolat stebėti darbuotojas, turintis ne žemesnę kaip VK elektroaugos kvalifikaciją.
  - Atšildant gruntą degiomis dujomis arba garu, reikia imtis atitinkamų saugos priemonių, kad nenukentėtų darbuotojai.

3.9. Dangos pagrindo sluoksnių įrengimas

- Dirbant dangos pagrindo sluoksnių sustiprinimo išamosiomis medžiagomis su įvairių medžiagų priedais, darbus, kelio darbininkai turi būti priešvėjinėje pusėje nuo dirbančių įrenginių.
- Sustiprinant pagrindo medžiagas bituminėmis rišančiomis medžiagomis darbininkai turi naudotis tinkamomis AAP.
  - Darbo su bituminėmis medžiagomis vietoje turi būti tirpiklių (acetono, techninio spirito), švaraus vandens, vazelino, neutralaus muilo ir vatos atsargos, reikalingos nuplovimui, netyčia joms patekus ant odos, bei apsauginiai akiniai, respiratoriai.
  - Įrengiant šalčiui nejautrius grunto sluoksnius, transportuojant, išpilant, lyginant ir tankinant, būtina laikytis aukščiau šiame plane pateiktais reikalavimais.
  - Kelio dangos tankinamos įvairių konstrukcijų volais. Darbui su volais vadovauja darbų vadovas.
    - Dirbant volu:
      - prieš pradėdamas darbą, mašinistas turi duoti signalą;
      - atstumas tarp dirbančių volų turi būti ne mažesnis kaip 5 m;
      - atstumas tarp prasilenkiančių volų – ne mažesnis kaip 1 m;

– baigus darbą, apžiūrėtas ir nuvalytas volas pastatomas specialiai tam skirtoje vietoje.

3.10. Dangos sluoksnių įrengimas

- Skaldos skirstytuvo darbui vadovauja paskirtas asmuo: arba darbuotojas, esantis ant skaldos skirstytuvo aikštelės, arba darbuotojas, esantis šalia skaldos skirstytuvo. Jo nurodymai privalomi visiems darbuotojams.
  - Pirmas savivartis prijungiamas prie skaldos skirstytuvo, jam stovint. Vėliau savivarčiai prijungiami skirstytuvui važiuojant. Prijungimui vadovauja paskirtas darbuotojas.
    - “Stop” signalas privalomas visiems, jį gali duoti bet kuris darbuotojas, pastebėjęs kliūtį, gedimą ar galimą avariją.
    - Išpurškiant autogudronatoriumi bituminės rišamąsias medžiagas ant dangos sluoksnių, būtina laikytis šių reikalavimų:
      - naudoti kvėpavimo apsaugos priemones;
      - pripildyti cisterną tik per filtrą, siurbliui dirbant mažais arba vidutiniais apsisukimais;
      - draudžiama pilti į cisterną karštą medžiagą, jeigu cisternoje yra vandens, tirpiklio ir pan.;
      - draudžiama skiesti rišamąją medžiagą cisternoje bei būti po pripildyta cisterna.
    - Patempti, atjungti surenkamą rankovę perpumpuojant aukštos temperatūros rišamąsias medžiagas leidžiama tik mūvint pirštines.
    - Išpilant bitumą draudžiama būti arčiau kaip per 10 m nuo autogudronatoriaus skirstomųjų vamzdžių.

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	33	40	0

- Važiuoti atbuline eiga savivarčiu automobiliu su skalda ar asfalto mišiniu, kad užkrautų klotuvo arba smulkios skaldos skirstytuvo bunkerį, galima tik gavus klotuvo operatoriaus ar darbų vadovo signalą.
- Dirbant klotuvui ar skirstytuvui darbininkams draudžiama būti mašinos bunkeryje arba savivarčio automobilio kėbule.
  - Draudžiama lipti į savivarčio automobilio kėbulą, sutrikus asfalto masės iškrovimui. Užstrigusią automobilio kėbule masę leidžiama iškrauti tik su specialiais grandikliais ar kastuvais ne trumpesniais nei 2 m kotais, darbininkui stovint ant žemės.
  - Visi dirbantys su asfalto mase bei karštu bitumu turi dėvėti ryškiaspalvius apsauginius drabužius, apsaugines pirštines, apsaugančią nuo karščio avalynę.
  - Emulsijos purkštuvu skirstymo įranga turi būti uždengta metaliniu dangčiu. Draudžiama atjungti purkštuvu žarną, esant spaudimui.
  - Visi dirbantys su bitumu turi būti supažindinti su priešgaisrinės saugos taisyklių reikalavimais ir atitinkamai instrukuoti.
  - Dirbant asfalto klotuvu:
    - prieš išskleidžiant bunkerį, nuleidžiant lyginimo plokštę ir prieš pradėdant važiuoti, būtina garsiniu signalu įspėti aptarnaujančius darbininkus;
    - išpilant asfalto mišinį iš savivarčių į asfalto klotuvo bunkerį užpakalinis savivarčio bortas atidaromas specialiais kabliais;
    - kelio darbininkas privalo stovėti ne arčiau kaip 1 m nuo asfalto klotuvo bunkerio, kad karštas asfalto mišinys nenudegintų;
    - kai asfaltas iš savivarčio kėbulo pilamas į klotuvo bunkerį, klotuvo mašinistas privalo žiūrėti, kad vairuotojas išpiltų asfaltą į bunkerį pagal klotuvo gamintojo instrukciją;
    - draudžiama asfalto klotuvo bunkerio šonus valyti jam judant. Išvertus mišinį, savivarčio kėbulą leidžiama valyti tik stovint ant žemės, su kastuvu, kurio kotas ne trumpesnis kaip 2 m. Draudžiama pasilipti ant savivarčio kėbulo jį valant;
    - kai asfaltas iš klotuvo bunkerio imamas semtuvais, darbininkas prie klotuvo turi prieiti iš šono;
    - klotuvo darbo aikštelės, laipteliai turi būti švarūs ir neslidūs. Stebėti, kad nebūtų tepalo, asfalto, šiukšlių;
    - volai neturi priartėti prie klotuvo arčiau kaip per 5 m;
    - keliant klotuvą ant tralo, krano kabliai kabinami specialiose vietose, nurodytose klotuvo eksploatavimo instrukcijoje. Reguluoti keliamo klotuvo judėjimą galima virvių pagalba, draudžiama tai daryti rankomis;
    - keliant klotuvą ant tralo, draudžiama stovėti tarp tralo, krano ir keliamo klotuvo;
    - užvažiuojant klotuvu ant tralo, trapo nuolydis neturi viršyti klotuvo pase nurodytų dydžių.

3.11. Apdailos darbai

- Atliekant darbus kelio šlaituose ar kelkraštyje, neeksploatuojamame kelyje, kai kelias nepripažintas tinkamu naudoti, kur vyksta tik technologinių įrenginių judėjimas, įvertinus darbuotojams jų keliamą pavojų, darbų vadovo nurodymu darbo vietos aptveriamos ir kelio ženklai pastatomi vadovaujantis „Automobilių kelių darbo vietų aptvėrimo ir eismo reguliavimo taisyklės T DVAER 12“.
- Draudžiama iškrauti gelžbetoninius apdailos elementus ant šlaito krašto ar paviršiaus išverčiant iš savivarčio automobilio. Elementai iš transporto priemonės turi būti iškrauti krano pagalba ir sukrauti iš anksto numatytose ir paruoštose sandėliavimo aikštelėse.
- Draudžiama atlikti sutvirtinimo ir apdailos darbus esant šlapiam ar sušalusiam šlaito paviršiui.
- Sutvirtinant šlaitų paviršių hidrosėjos būdu, atliekant krūmų sodinimo darbus naudojamų rankinių darbo įrankių kotas turi būti lygūs, be šerpetų, patikimai įtvirtinti įrankyje.
- Sutvirtinant šlaitus surenkamų grotelių konstrukcijomis, groteles reikia pradėti

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	34	40	0

montuoti nuo apačios.

- Nešant krovinius rankomis, laikytis „Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų tvarkant krovinius rankomis“, pasirinkti laisvą, be kliūčių, lygų ir trumpiausią kelią.
- Nešant krovinius vienam paskui kitą vorele, reikia išlaikyti tokį atstumą, kad krisdamas kroviny s nekliudytų priekyje einančio.
- Sutvirtinant šlaitus ant pakopų ar šlaitų, kurie statesni kaip 200 turi būti įrengiami laiptai su turėklais iš vienos pusės arba lipynės.

3.12. Apstatymo darbai

- Apstatymo darbai atliekami laikantis „Kelių šviesoforų įrengimo taisyklės“, „Kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo taisyklės“ bei „Kelių horizontaliojo ženklinimo taisyklės“ reikalavimų ir vadovaujantis „Automobilių kelių darbo vietų aptvėrimo ir eismo reguliavimo taisyklės T DVAER 12“.
- Gręžiant grunte mažo skersmens skylės kelio ženklų atramoms kilnojama is rankiniais mechaniniais ar elektriniais grąžtais, būtinos šios saugos priemonės:
  - – dėvėti apsaugines pirštines;
  - – gręžiant mechaniniu grąžtu naudoti klausos apsaugos priemonės (ausines, kištukus).
- Kurą ir kitas eksploatacines medžiagas laikyti sandariose talpose, tam skirtoje, darbų vadovo nurodytoje vietoje.
- Elektrinio grąžto pajungimui iš kilnojamų elektros stočių ar laikinų elektrosskirstyklų naudoti tik grąžto techninėse sąlygose nurodyto skerspjūvio, su nepažeista izoliavimo danga elektros kabelius, prailgintuvus ir jungtis, turinčius įnulinimo (įžeminimo) kontūrą.
- Draudžiama dirbti su elektriniais grąžtais lyjant ir po elektros oro linijomis.
- Draudžiama atlikti grunto gręžimo darbus esant liundrai, plikšalai, škvalui.
- Atliekant aikštelių, bordiūrų, atramų įrengimo darbus (betonavimo, kasimo, grunto užpylimo, lyginimo ir pan.) rankiniu būdu, įrankių kotai turi būti be šerpetų, neįskilę, patikimai įtvirtinti.
- Draudžiama rankomis pakrauti ir iškrauti bordiūrus. Tam reikia naudoti įvairius kėlimo mechanizmus su replėmis.
- Bordiūrą nešti leidžiama tik dviem arba keturiems darbininkams, atsižvelgiant į svorį ir matmenis, naudojant specialias reples. Jį traukti ir vilkti žeme su kabliais draudžiama.

3.13. Nurodymai ar sprendiniai įvykus avarijai ar gaisrui statybvi etėje

Statybos aikštelėje prie buitinių patalpų bei pavojingose gaisro atžvilgiu darbo zonose, gerai prieinamoje vietoje būtina įrengti priešgaisrinį postą (skydas su gesintuvais ir kitu priešgaisrinio inventori umi). Priešgaisrinės apsaugos klausimais griežtai vadovautis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. 64 patvirtintomis "Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės" bei kitais norminiais dokumentais ir taisyklėmis.

Įvykus avarijai, ar gaisrui statybvi etėje imtis visų STR STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. ir kituose teisės aktuose bei dokumentuose numatytų veiksmų.

Kilus pavojui, darbuotojams turi būti sudaryta galimybė greitai ir saugiai išeiti iš darbo patalpų ir iš visų darbo vietų.

Gaisrinė sauga:

- atsižvelgiant į statybos pobūdį ir statybvi etės ypatybes, patalpų matmenis ir paskirtį, naudojamus įrenginius, fizines ir chemines naudojamų medžiagų savybes bei galimą didžiausią darbuotojų skaičių, privalo būti numatytas pakankamas kiekis reikiamų pirminių gaisro gesinimo priemonių ir, jei būtina, privalo būti įrengti gaisrinės signalizacijos įrenginiai;
- gesinimo įranga, gaisrinės signalizacijos įrenginiai privalo būti tvarkingi ir veikiantys,

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	35	40	0

reguliariai prižiūrimi ir tikrinami;

- nustatyta tvarka periodiškai turi būti atliekami pirminių gaisro gesinimo priemonių ir gaisrinės signalizacijos bandymai bei rengiami praktiniai užsiėmimai apmokant darbuotojus;
- pirminės gaisro gesinimo priemonės privalo būti išdėstomos matomose ir prieinamose vietose, lengvai pasiekiamose bei paprastos naudoti;
- pirminės gaisro gesinimo priemonės privalo būti nustatyta tvarka paženklintos;
- ženklai turi būti patvarūs ir išdėstyti reikiamose vietose.

Statinio statybos vadovas įvykus avarijai, privalo imtis šių veiksmų:

- organizuoti ir suteikti pagalbą nukentėjusiems;
- imtis skubių priemonių, kad būtų išvengta tolesnių avarijos pasekmių;
- apsaugoti statinio avarijos vietą nuo poveikio, galinčio trukdyti tirti avarijos priežastis;

• pranešti apie avariją savivaldybės merui (jo įgaliotam savivaldybės administratoriui ar kitam savivaldybės administracijos tarnautojui), Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos; jei avarija įvyko statybos metu - taip pat statytojui (užsakovui), statinio statybos techniniam prižiūrėtojui (bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovui) ir statinio projektuotojui; jei yra nukentėjusių žmonių - taip pat teisėsaugos institucijai ir Valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Jeigu avarija įvyksta nekilnojamosioms kultūros paveldo vertybėms priskirtame statinyje, jų teritorijose, apie ją taip pat turi būti pranešta už nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių apsaugą atsakingai įgaliotai institucijai, o jeigu įvyksta avarija dėl kurios buvo (gali būti) užteršta aplinka, - taip pat Aplinkos ministerijai; jeigu avarija susijusi su potencialiai pavojingais įrenginiais, apie ją taip pat turi būti pranešta Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatyme nurodytoms institucijoms; jeigu statinio avarija įvyko dėl potencialiai pavojingų įrenginių avarijos arba jei dėl statinio avarijos buvo pažeisti šie įrenginiai, apie tai būtina pranešti atitinkamos valstybinės priežiūros bei energetikos saugos inspekcijai;

- aprašyti statinio būklę po avarijos bei nurodyti statinio pakitimus ir jų atsiradimo vietas.

3.14. Būtinios pirmosios medicininės pagalbos priemonės

Įvykus nelaimingam atsitikimui, incidentui ar avarijai, darbdavys nedelsdamas privalo imtis priemonių jų pasekmėms sumažinti ir informuoti darbuotojus, kurie su tuo susiję.

Statybvietėje turi būti užtikrinta, kad darbuotojui bet kuriuo metu galėtų būti suteikta pirmoji pagalba. Darbuotojai turi būti apmokyti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiajam. Darbuotojas, kuris įvykus nelaimingam atsitikimui buvo sužeistas arba staigiai susirgo, turi būti nedelsiant nugabentas į medicinos įstaigą. Pirmosios pagalbos priemonės turi būti visose vietose, kuriose jos reikalingos pagal darbo sąlygas. Jų laikymo vietos turi būti pažymėtos, gerai matomos ir lengvai pasiekiamos. Matomose vietose turi būti aiškiai nurodyti gelbėjimo tarnybų (greitosios medicinos pagalbos, gaisrinės ir avarinės dujų tarnybos) telefono numeriai ir adresai.

4. APLINKOSAUGOS IR TREČIŲJŲ ASMENŲ INTERESŲ REIKALAVIMAI

Statant ypatingą statinį turi būti įvertintas poveikis aplinkai, paruošta dokumentacija ir priimtos aplinkai žalingą poveikį mažinančios priemonės.

Norint išvengti triukšmo ir oro taršos šalia pavienių gyvenamųjų namų, turi būti planuojamas darbo laikas. Rekonstrukcijos darbų ir sausros metu dulketumui mažinti, greta sodybų siūloma laistyti dulkančias dangas.

Atkreiptinas dėmesys į naftos produktų išsiliejimo ir gamtos užteršimo prevenciją. Neįrengti atliekų sandėliavimo vietų šalia vandens telkinių, nuotekas nuo statybos aikštelių

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	36	40	0

nukreipti į šalikelės griovius, bei įrengti šiaudų gniūžtes, kad nuotekos galėtų mechaniškai apsivalyti. Vykdamas rekonstrukcijos darbus prie didesnių vandens telkinių, įrengti laikinus aptvėrimus (pylimėlius), apsaugančius vandens telkinius nuo teršimo dumbliu.

Naftos produktų sandėliavimas aikštelėse neleistinas. Visi statybos mechanizmai turi būti tvarkingi, tepimo bei kuro sistemos sandarios. Degalų ir tepalų nutekėjimas ir patekimas į gruntą draudžiamas.

Užtikrinti, kad lietaus vanduo nenuplautų į griovius birių gruntų, tuo pakeldamas griovio dugno lygį ir užteršdamas vandens baseinus.

Statybos sklypas turi būti tvarkomas taip, kad statybos metu ir naudojant pastatytą statinį trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygos, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, galėtų būti pakeistos tik pagal normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas.

Atsižvelgti, kad nebūtų pažeisti trečiųjų asmenų interesai, reikia ir vykdamas pakelės tvarkymo darbus. Statybos darbai laikinai neišnuomotoje žemėje draudžiami.

Statinys turi būti statomas ir pastatytas, o statybos sklypas tvarkomas taip, kad statybos metu ir naudojant pastatytą statinį trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygos, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, galėtų būti pakeistos tik pagal normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas.

Šios sąlygos yra:

- 1) statinių esamos techninės būklės nepabloginimas;
- 2) galimybė patekti į valstybinės ir vietinės reikšmės kelius ir gatves;
- 3) galimybė naudotis inžineriniais tinklais;
- 4) patalpų, skirtų žmonėms gyventi, dirbti ar verstis kita veikla, natūralaus apšvietimo pagal higienos ir darbo vietų įrengimo reikalavimus išsaugojimas;
- 5) gaisrinę saugą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytų saugos priemonių išsaugojimas;
- 6) apsauga nuo keliamo triukšmo, vibracijos, elektros trikdžių ir pavojingos spinduliuotės;
- 7) apsauga nuo oro, vandens, dirvožemio ar gilesnių žemės sluoksnių taršos; aplinkos apsaugos statinių ir priemonių, jų veiksmingumo išsaugojimas; gamtos ir kultūros vertybių išsaugojimas; vertingų želdinių išsaugojimas; gaisro gesinimo sistemų išsaugojimas;
- 8) hidrotechnikos statinių ir melioracijos įrenginių išsaugojimas, kad nebūtų pažeistas tų statinių ir įrenginių sukurtas hidrogeodinaminis režimas.

Visi Rangovo vykdomi darbai negali pažeisti trečiųjų asmenų interesų. Jei nutiktų taip, kad būtų pažeisti trečiųjų asmenų interesai, Rangovas privalo padaryti viską, kad žala būtų ištaisyta.

5. DARBŲ EILIŠKUMO GRAFIKAS

Statybos darbų eiliškumą Rangovas organizuoja savo nuožiūra nuo turimų gamybinių pajėgumų. Visi projekte numatyti darbai numatomi atlikti šiltuoju metų laiku. Technologinės pertraukos nėra numatomos. Statybos ribojimai nėra numatomi.

Statybos dalinis konservavimas nėra numatomas. Esant nenumatytiems atvejams, dėl kurių atsiranda būtinybė atlikti statinio konservavimo darbus, visos operacijos privalo būti atliekamos remiantis STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ 5 priedą „Statinio konservavimo tvarkos aprašas“.

Specialių reikalavimų darbų technologijai projekte nenumatoma, visi darbai turi būti atliekami laikantis normatyvinių dokumentų reikalavimų, kokybiškai, tausojant Statytojo lėšas ir gamtos išteklius.

Statybos darbų technologijos projektui nereikalinga atlikti ekspertizę.

Statybos darbai numatomi vykdyti viena pamaina.

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	37	40	0

Statinio statybos darbus Rangovas pradėti gali gavus statybą leidžiančius dokumentus vadovaujantis STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“.

Statybos darbų eiliškumo grafikas

Paruošiamieji darbai, statybvietės įrengimas	█																		
Esamų inžinerinių tinklų nužymėjimas, trasos nužymėjimas	█																		
Teritorijos paruošimas, želdinių kirtimas ir atliekų šalinimas	█	█																	
Esamų konstrukcijų ardymas		█	█	█															
Žemės darbai			█	█	█	█	█												
Lietaus nuotekų ir apšvietimo tinklų įrengimas						█	█												
Kelio sankasos, drenažo įrengimas						█	█												
AŠAS įrengimas							█	█	█										
Pagrindų įrengimas								█	█	█									
Kelio, vejos bortų įrengimas										█	█	█							
Asfalto, trinkelų dangų įrengimas											█	█	█						
Horizontalaus ir vertikalaus ženklavimo įrengimas																			█
Žalių plotų įrengimas																			█

6. STATINIŲ STATYBOS SPECIALŪS REIKALAVIMAI STATYBOS DARBŲ TECHNOLOGIJAI

Rangovas yra atsakingas už statybos darbų technologijų ir metodų parinkimą bei statybos darbų organizavimą taip, kad būtų išlaikyti esminiai statinio reikalavimai, aplinkos apsaugos, darbo saugos ir kiti aktualiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyti reikalavimai. Šio projekto susisiekimo dalies techninėse specifikacijose pateikti reikalavimai statybos medžiagoms ir darbų vykdymui.

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	38	40	0

Pradėti statybos darbus Rangovas gali tik gavus statybą leidžiantį dokumentą (jei reikalingas) pagal STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ reikalavimus ir parengęs statybos darbų technologijos projektą, kuris nustato konkretaus statinio statybos, kaip technologinio proceso, reikalavimus, nurodo statinio projekto įgyvendinimo būdus bei metodus ir numato konkrečius sprendinius bei priemones, užtikrinančius darbuotojų saugą ir sveikatą. Rangovinė organizacija technologiniame (darbų vykdymo) projekte gali papildyti, koreguoti arba keisti statybos organizavimo projekto sprendimus, jeigu tai nepažeis darbo saugos reikalavimų, nepakenks aplinkai, o taip pat nepakenks statybos darbų kokybei.

Statinio statybos darbams vadovauja tik nustatyta tvarka atestuoti vadovai pagal Lietuvos Respublikos Statybos įstatymą ir STR 1.02.01:2017 „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“.

7. STATYBOS SUSTABDYMAS. STATINIO KONSERVAVIMAS

Statinio statyba sustabdoma Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 13 straipsnio nurodytais atvejais. Inspekcijos pareigūnas privalomuoju nurodymu sustabdo statybą šiais atvejais:

- kai nustatoma, kad statyba yra savavališka ir surašomas savavališkos statybos aktas;
- kai statybos metu atsirado pavojingų statinio ar jo dalies deformacijų, įvyko statomo statinio ar jo dalies avarija ar yra nustatyta avarijos grėsmė;
- kai statyba nėra savavališka, tačiau statytojas neatitinka kitų privalomų reikalavimų statytojo teisei įgyvendinti, jeigu statyba vykdoma valstybinėje žemėje.

Statybos sustabdymas aprašomas STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ VI skyriuje.

Procedūras bei darbų apimtį, kurią reikia atlikti sustabdžius naujo statinio statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą (toliau – Statyba), siekiant apsaugoti statinio konstrukcijas, inžinerines sistemas, inžinerinius tinklus bei įrenginius nuo žalingo atmosferinių veiksnių poveikio, užtikrinti žmonių saugą statybvietėje ir išvengti aplinkos taršos, vykdymo tvarką, nustato statinio konservavimo tvarkos aprašas pagal STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ 5 priedą.

Statinio konservavimo darbai atliekami, kai:

- Statyba (išskyrus savavališką) sustabdoma statybos valstybinę priežiūrą atliekančio pareigūno reikalavimu – gavus šio pareigūno leidimą atlikti statinio konservavimo darbus, išduodamą statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 [3.27] nustatyta tvarka;
- Statybos sustabdymo pagrindas yra savavališka Statyba, – tik tais atvejais, kai juos atlikti leidžia teismas savo sprendimu ar nutartimi;
- Statybą sustabdo pats statytojas savo sprendimu.

8. STATYBVIETĖS PLANAS SU SPECIFINIAIS STATYBOS DARBŲ ORGANIZAVIMO SPRENDINIAIS, KURIŲ PRIVALOMA LAIKYTIS, KAD BŪTŲ ĮVYKDYTI PROJEKTO DALIŲ SPRENDINIŲ REIKALAVIMAI

Visi Projekte numatyti statybos darbai turi būti vykdomi laikantis statybos normų reikalavimų. Jei statybos darbų metu Rangovui dėl kokių nors priežasčių atsiras poreikis specifiniams statybos darbams, šių darbų organizavimo sprendiniai turi būti pateikti atskirame

SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	39	40	0

statybos darbų technologijos projekte ir atskirai suderinti su Statytoju bei visomis suinteresuotomis institucijomis.

Projekte numatyti darbai turi būti atliekami laikantis statinių statybos ir statybos darbų eiliškumo grafiko. Statybos metu darbams reikalingas statybines medžiagas ir/ar konstrukcijas rekomenduojama sandėliuoti nedideliais kiekiais šalia vykdomų statybos darbų vietos užtikrinant, kad jos netrukdytų saugiam autotransporto eismui ir nekeltų pavojaus žmonių sveikatai, taip pat reikia užtikrinti medžiagų ir/ar konstrukcijų apsaugą nuo vagystės.

Statybvietėje numatytos galimos buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo vietos (žr. brėžinyje „Statybvietės planas M 1:500“

Statybos metu darbams reikalingas statybines medžiagas ir/ar konstrukcijas rekomenduojama sandėliuoti nedideliais kiekiais šalia vykdomų statybos darbų vietos užtikrinant, kad jos netrukdytų saugiam autotransporto eismui ir nekeltų pavojaus žmonių sveikatai, taip pat reikia užtikrinti medžiagų ir/ar konstrukcijų apsaugą nuo vagystės.

Rangovas, vykdydamas statybos darbus, turi vadovautis:

Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatais (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008m. sausio 15d. įsakymu Nr.AI-22/DI-34),

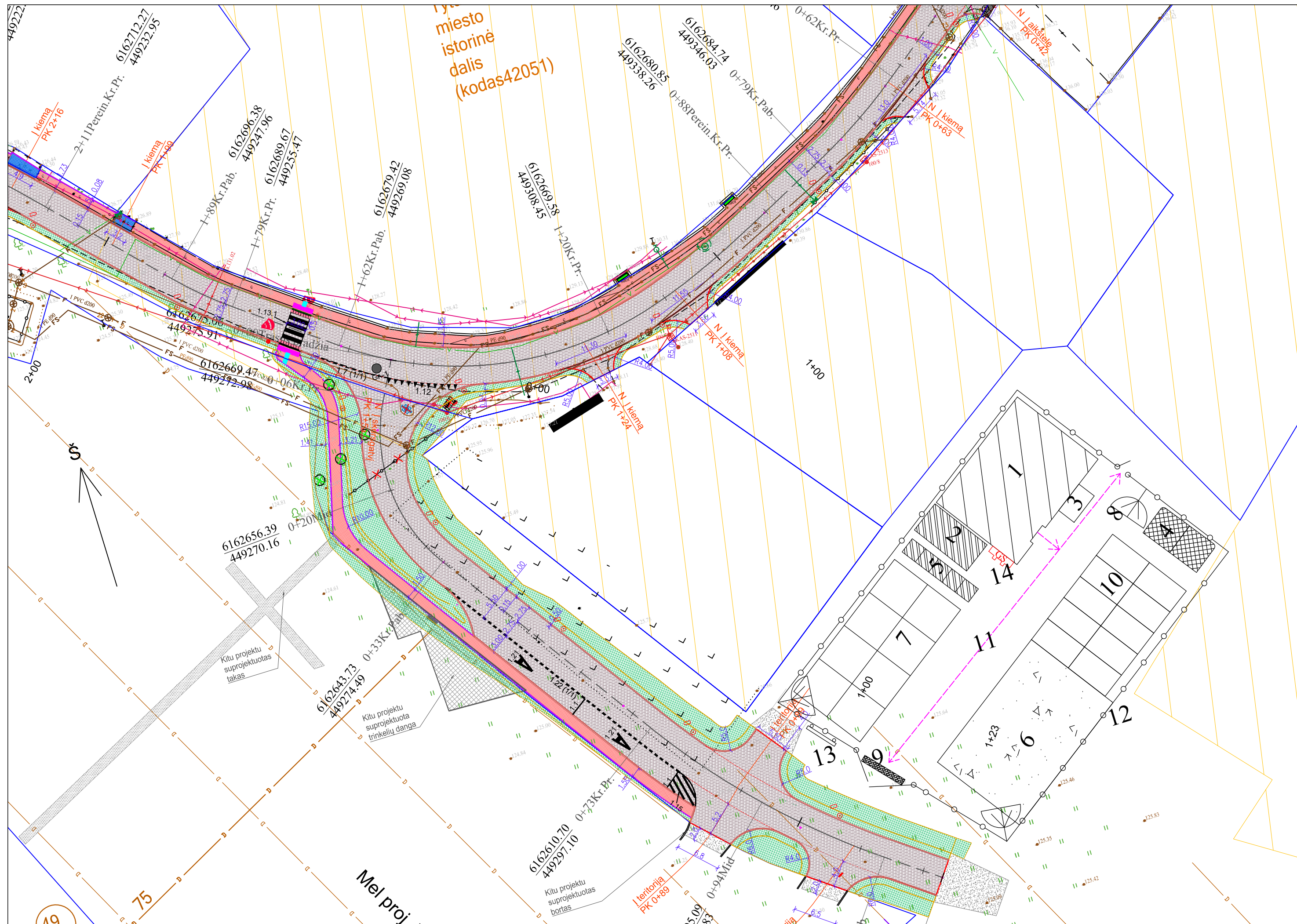
Darbo įrenginių naudojimo bendraisiais nuostatais (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 102),

Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatais (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331),

Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo nuostatais (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės 1999 m. lapkričio/o 24 d. įsakymu Nr. 95)

Kitais galiojančiais darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktais, techniniais reglamentais, standartais, metodiniais nurodymais.

	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-AR	40	40	0

ŽYMĖJIMAI	
1	Laikinos darbuotojų patalpos
2	Rūkymo vieta
3	Laikina elektros paskirstymo spinta
4	Laikini tualetai (bio variantas)
5	Laikini rūšiuotų šiukšlių konteineriai (5vnt.)
6	Laikina statybinių medžiagų sandėliavimo vieta
7	Laikina mechanizmų stovėjimo vieta
8	Laikini šviestuvai
9	Laikinas ratų apiplovimo punktas
10	Laikina darbuotojų automobilių stovėjimo vieta
11	Evakuacijos kryptys
12	Laikinas aptvėrimas
13	Skelbimų lenta
14	Priešgaisrinis skydas

PASTABOS:

1. Statyb vietės schema yra orientacinio pobūdžio ir privalo būti tikslinama pagal rangovo proeikius
2. Statybų transporto priemonių maršrutai, judėjimo, stovėjimo ir darbo schemas pateikiamos statybos darbų technologijos projekte išaiškėjus rangovui (jo mechanizmams ir t.t.)
3. Baigus statybos darbus atstatyti buvusį gerbuvį;
4. Atsiradus pavojingai zonai už statyb vietės aptvėrimo, privalo dalyvauti reguliuotojas ir pašalinus asmenis nukreipti saugiu taku.

0	2024-05	Statybos leidimui, konkursui ir statybai		
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)		
Kval. Patv. Dok. Nr.		UAB „Inžinerinis projektavimas“ Smolensko g. 10C, Vilnius info@projektavimas.net	Statinio projekto pavadinimas: Kelio Ty-16 Tyuvėnų m. Kelmės g. rekonstravimas	
36532	PV	Jonas Veigneris	Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas: Statyb vietės planas M1:500	
36531	PDV	Jonas Veigneris		
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas: Kelmės rajono savivaldybės administracija	Dokumento žymuo: SR2023-232-Ty-16-R.TDP-SO-BR-01	Lapas 1	Lapų 1